

Гуменюк О. Р. Дячук В. В. Михалюк О. І. Міщук В. Р. Сікорський Є. В.

*Календарне планування
варіативних модулів
навчальної програми
з трудового навчання*

7-9 класи

2012 рік

Гуменюк О. Р. – вчитель трудового навчання Білогірського НВК
Дячук В. В. – вчитель трудового навчання Денисівської ЗОШ I-II ступенів
Михалюк О. І. – вчитель трудового навчання Малоборовицької ЗОШ I-III ступенів
Міщук В. Р. – вчитель трудового навчання Воробіївської ЗОШ I-II ступенів
Сікорський Є.В. – вчитель трудового навчання Гулівецької ЗОШ I-III ступенів

Рецензенти:

Пацалюк В. З. – методист Білогірського РМК
Медвідь П. М. - старший вчитель, вчитель трудового навчання Хорошівської ЗОШ I-III ступенів

Схвалено радою РМК (протокол №2 від 14.03.2012 р.)

У посібнику містяться календарні плани 22 варіативних модулів навчальної програми з трудового навчання для 7-9 класів

Посібник призначений для вчителів трудового навчання 7-9 класів загальноосвітніх шкіл

Варіативний модуль Технологія заготівлі та зберігання продуктів (7-9 клас)

Пояснювальна записка

Зміст модуля передбачає ознайомлення учнів 7-9 класів із різними способами заготівлі та зберігання продуктів харчування, процесами, які відбуваються в продуктах під час консервування, причинами псування плодів і овочів тощо.

Обираючи модуль для вивчення, треба особливу увагу звернути на те, чи є в навчальних шкільних майстернях умови для виконання практичних робіт, передбачених модулем, або їм відповідних. Враховуючи можливості навчальних майстерень, вчитель зазначає способи консервування продуктів.

Для виконання практичних робіт потрібний поширений кухонний інвентар, відповідні харчові продукти.

Під час виконання робіт необхідно приділяти увагу правилам безпечної праці, організації робочого місця, санітарно-гігієнічним вимогам та особистій гігієні.

Тематичний план

№ з. п.	Назва теми	Кількість годин
1	Основи технології заготівлі та зберігання продуктів	4
2	Технологія заготівлі і зберігання продуктів.	11
3	Презентація виготовлених виробів.	1
	Всього	16

Календарно-тематичне планування

№ з.п	Теми уроків і лабораторно-практичних робіт	Зміст базового модуля	Вимоги до рівня підготовки учня	Кількість годин	Дата проведення
Основи технології заготівлі та зберігання продуктів (4 год.)					
1	Використання консервованих плодів та овочів. Методи зберігання плодів та овочів. Класифікація рослинної сировини. Хімічний склад і харчова цінність плодів і овочів. Причини псування харчових продуктів. Практична робота. Заготівля плодів та овочів		<i>Характеризує</i> методи консервування плодів та овочів, їх переваги та недоліки; <i>називає</i> хімічний склад і харчову цінність плодів і овочів; причини псування продуктів харчування;	1	

2	<p>Методи консервування плодів та овочів (соління, квашення, сушіння, уварювання, охолодження і заморожування, консервування, маринування). Процеси, які виникають в плодах і овочах при квашенні, солінні та маринуванні. Фізико-механічні процеси, які виникають у плодах і ягодах під час консервування.</p> <p>Практична робота. Заготівля плодів та овочів</p>		<p><i>характеризує</i> процеси, які виникають під час різних способів консервування продуктів;</p>	1	
3	<p>Тара, що застосовується під час обробки, консервування та зберігання плодів і овочів . Правила зберігання плодів і овочів консервованих, сушених, свіжих. Підготовка місця довготривалого зберігання продуктів. Маркірування консервів.</p> <p>Практична робота. Заготівля плодів та овочів</p>		<p><i>визначає</i> вид тари для консервування;</p>	1	
4	<p>Санітарно-гігієнічні вимоги, правила безпечної праці та організації робочого місця під час заготівлі продуктів. Особиста гігієна.</p> <p>Практична робота. Підготовка місця довготривалого зберігання продуктів.</p>		<p><i>розрізняє та готує</i> місця для довготривалого зберігання продуктів; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> особистої гігієни, правил безпечної праці.</p>	1	

Технологія заготівлі і зберігання продуктів. (11 год.)

5	<p><i>Технологія квашення, соління та маринування плодів та овочів.</i></p> <p>Посуд та пристосування. Практична робота. Підбір посуду та пристосування для квашення, соління та маринування плодів та овочів.</p>		<p><i>добирає</i> посуд для соління, квашення, маринування;</p>	1	
6	<p>Підготовка, переробка та приготування продуктів зазначеними способами. Вимоги до якості. Практична робота. Підготовка продуктів для квашення, соління та маринування</p>		<p><i>визначає</i> якість продуктів; <i>виконує</i> підготовку, переробку та приготування продуктів;</p>	1	
7	<p>Санітарно-гігієнічні вимоги, правила техніки безпеки та організації робочого місця під час заготовки продуктів вивченими способами. Практична робота. Квашення, соління та маринування плодів та овочів.</p>		<p><i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці та санітарно-гігієнічних вимог, особистої гігієни. <i>дотримується</i> співвідношень продуктів та консервантів;</p>	1	
8	<p><i>Технологія сушення, охолодження та заморожування</i></p> <p>Сушення, охолодження та заморожування як способи консервування харчових продуктів. Їх переваги та недоліки. Практична робота. Заготівля плодів та овочів</p>		<p><i>аналізує</i> переваги та недоліки способів зберігання продуктів, які вивчаються;</p>	1	

9	<p>Підготовка та обробка сировини. Пристосування для переробки та тара</p> <p>Практична робота. Підготовка та обробка сировини. Вибір пристосування та тари для переробки</p>		<p><i>добирає</i> посуд для сушення, охолодження та заморожування; <i>визначає</i> якість продуктів; <i>виконує</i> підготовку, переробку та приготування продуктів;</p>	1	
10	<p>Санітарно-гігієнічні вимоги, правила безпечної праці та організації робочого місця під час виконання робіт.</p> <p>Практична робота. Організації робочого місця</p>		<p><i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці та санітарно-гігієнічних вимог, особистої гігієни. <i>дотримується</i> співвідношень продуктів та консервантів;</p>	1	
11	<p>Зберігання сушених, охолоджених та заморожених продуктів. Вимоги до якості.</p> <p>Практична робота. Сушення, охолодження та заморожування продуктів</p>		<p><i>дотримується</i> правил безпечної праці та санітарно-гігієнічних вимог, особистої гігієни. <i>дотримується</i> співвідношень продуктів та консервантів;</p>	1	
12	<p><i>Технологія виготовлення плодово-ягідних консервів</i></p> <p>Консервовані компоти. Маринади з плодів і ягід. Плодові та ягідні соки, пюре, соуси, приправи; желе, повидло, джем, конфітюри, варення, цукати. Їх виробництво у промислових та домашніх умовах.</p> <p>Практична робота. Заготівля плодів та овочів</p>			1	

13	<p>Посуд та пристосування для даних видів переробки та зберігання продуктів в промислових і домашніх умовах.</p> <p>Практична робота. Підбір посуду та пристосування для виготовлення плодово-ягідних консервів</p>		<p><i>добирає</i> посуд для виготовлення плодово-ягідних консервів;</p>	1	
14	<p>Підготовка, переробка та приготування продуктів зазначеними способами. Вимоги до якості.</p> <p>Практична робота. Підготовка, переробка та приготування продуктів</p>		<p><i>визначає</i> якість продуктів; <i>виконує</i> підготовку, переробку та приготування продуктів;</p>	1	
15	<p>Санітарно-гігієнічні вимоги, правила безпечної праці та організації робочого місця під час проведення робіт із виробництва плодово-ягідних консервів.</p> <p>Практична робота. Виготовлення плодово-ягідних консервів</p>		<p><i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці та санітарно-гігієнічних вимог, особистої гігієни. <i>дотримується</i> співвідношень продуктів та консервантів;</p>	1	
Презентація виготовлених виробів (1 год.)					
16	<p>Презентація, самооцінка та оцінювання виробів.</p>		<p><i>Презентує</i> свій виріб; <i>оцінює</i> виріб.</p>	1	

Варіативний модуль
Технологія токарної обробки металів
(7-9 клас)

Пояснювальна записка

Зміст модуля передбачає ознайомлення учнів 7-9 класів з одним із найпоширеніших видів механічної обробки металів різанням – токарною обробкою. Виготовлення виробу з використанням токарних операцій передбачається через проектно-технологічну діяльність. Як результат роботи над змістом модуля, учні мають виконати проект.

Виготовляти задуманий виріб можна з використанням як механічних так і ручних операцій.

Під час виконання робіт необхідно приділяти увагу правилам безпечної праці, організації робочого місця та санітарно-гігієнічним вимогам.

Тематичний план

№ з. п.	Назва теми	Кількість годин
1	Основи технології токарної обробки металу.	4
2	Проектування та виготовлення виробів.	10
3	Презентація та оцінка результатів проектної діяльності	2
	Всього	16

Календарно-тематичне планування

№ з.п	Теми уроків і лабораторно-практичних робіт	Зміст базового модуля	Вимоги до рівня підготовки учня	Кількість годин	Дата проведення
Основи технології токарної обробки металу (4 год.)					
1	Токарно-гвинторізний верстат. Поняття про режими різання. Прийоми керування верстатом. Правила безпечної роботи та санітарно-гігієнічні вимоги. Організація робочого місця Практична робота. Організація робочого місця	Типові та спеціальні деталі. Види з'єднань деталей. Відомості про основні базові технології. Автоматизація, комп'ютеризація технологічних процесів, застосування промислових роботів. Застосування автоматичних приладів на виробництві та в побуті. Застосування комп'ютерної техніки.	<i>Знає</i> будову токарно-гвинторізного верстата; <i>розрізняє</i> окремі частини та вузли верстата за його кінематичною схемою; <i>вміє</i> керувати верстатом; <i>застосовує</i> режими різання; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог; <i>організовує</i> робоче місце, підготовлює верстат до роботи.	1	

2	<p>Вимоги, підготовка та способи закріплення заготовок. Інструменти для вимірювання, розмічання та контролю. Прийоми вимірювання та контролю штангенциркулем.</p> <p>Практична робота. Підготовка верстата до роботи. Прийоми вимірювання та контролю штангенциркулем.</p>	<p>Види конструкційних матеріалів, які застосовуються для проектування і виготовлення виробів: природні матеріали та матеріали штучного походження (синтетичні). Захист різних конструкційних матеріалів від негативного впливу кліматичних та інших факторів. Догляд за виробами із натуральних матеріалів.</p>		1	
3	<p>Технологічні пристосування для токарної обробки металів. Токарні різці. Чорнове і чистове обточування зовнішніх циліндричних і торцевих поверхонь.</p> <p>Практична робота. Чорнове і чистове обточування зовнішніх циліндричних і торцевих поверхонь.</p>		<p><i>добирає</i> інструменти, різці та технологічні пристосування; <i>здійснює</i> чорнове та чистове точіння;</p>	1	
4	<p>Види виконуваних робіт на верстаті (підрізання, відрізання, обробка торців, виточування канавок, свердління, обробка внутрішніх поверхонь, тощо). Метрична різьба. Технологія нарізування різьби. Контроль якості різьби.</p> <p>Практична робота. Технологія нарізування різьби.</p>		<p><i>виконує</i> різні види робіт на верстаті; <i>нарізає</i> метричну різьбу; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог; <i>організовує</i> робоче місце, підготовлює верстат до роботи.</p>	1	

Проектування та виготовлення виробів (10 год.)

5	<p>Постановка проблеми. Визначення завдань для виконання проекту. Практична робота. Визначення завдань для виконання проекту.</p>	<p>Комбінаторика у художньому конструюванні. Симетрія і асиметрія. Ритм. Динамічні й статичні форми. Рівновага. Фактура матеріалу. Виконання ескізного малюнку виробу із зазначенням інформації необхідної для його виготовлення. Основи біоніки у проектуванні. Виконання моделей і макетів із різних матеріалів (пластилін, папір, картон, текстильний матеріал тощо).</p>	<p><i>Складає</i> план роботи з виконання проекту та план проектної діяльності;</p>	1	
6	<p>Робота з інформаційними джерелами. Створення банку ідей. Аналіз та систематизація інформації. Практична робота. Пошук інформації для виготовлення виробу</p>	<p>Робота з інформаційними джерелами. Визначення зразків для проектування. Вибір та обґрунтування виробу для проектування та виготовлення.</p>	<p><i>здійснює</i> пошук інформації та виробів-аналогів; <i>аналізує та систематизує</i> інформацію;</p>	1	
7	<p>Розробка ескізу та технологічної послідовності виготовлення виробу Практична робота. Розробка ескізу виробу</p>	<p>Метод фокальних об'єктів. Основні типи креслярських ліній. Розміри на кресленнях. Використання ескізу і креслень деталей виробу.</p>	<p><i>розробляє</i> ескіз виробу та технологічну послідовність;</p>	1	

8	<p>Вибір необхідних матеріалів та інструментів</p> <p>Вибір режимів різання</p> <p>Практична робота.</p> <p>Підбір матеріалів та інструментів для виготовлення виробу</p>	<p>Матеріали хімічного походження (штучні, синтетичні). Їх переваги і недоліки у порівнянні із натуральними матеріалами.</p> <p>Способи отримання штучних і синтетичних матеріалів. Їх вплив на здоров'я людини і навколишнє середовище.</p> <p>Композиційні матеріали як сучасний вид технологій із створення нових конструкційних матеріалів.</p>	<p><i>добирає</i> матеріали, інструменти, пристосування;</p> <p><i>організовує</i> робоче місце під час виконання різних робіт;</p> <p><i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог;</p>	1	
9	<p>Токарні операції</p> <p>Практична робота.</p> <p>Робота над виготовленням виробу</p>		<p><i>виконує</i> токарні роботи;</p> <p><i>організовує</i> робоче місце під час виконання різних робіт;</p> <p><i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог;</p>	1	
10	<p>Токарні операції</p> <p>Практична робота.</p> <p>Виготовлення виробу</p>		<p><i>виконує</i> токарні роботи;</p> <p><i>організовує</i> робоче місце під час виконання різних робіт;</p> <p><i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог;</p>	1	
11	<p>Токарні операції</p> <p>Практична робота.</p> <p>Виготовлення виробу</p>		<p><i>виконує</i> токарні роботи;</p> <p><i>організовує</i> робоче місце під час виконання різних робіт;</p> <p><i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог;</p>	1	

12	Збирання виробу Практична робота. Збирання виробу		<i>визначає</i> спосіб з'єднання деталей;	1	
13	Контроль якості виробу. Економічне обґрунтування виробу. Практична робота. Контроль якості виробу. Економічне обґрунтування виробу.		<i>контролює</i> якість виробу; <i>визначає</i> собівартість виробу;	1	
14	Маркетингові дослідження. Розроблення реклами. Практична робота. Розроблення реклами.		<i>розробляє</i> рекламу.	1	
Презентація та оцінка результатів проектної діяльності (2 год.)					
15	Презентація та оцінка проектної діяльності. Захист проекту (за планом).		<i>Захищає</i> проект; <i>здійснює</i> оцінку виготовленого виробу і процесу праці за загальними естетичними та функціональними	1	
16	Презентація та оцінка проектної діяльності. Захист проекту (за планом).		<i>Захищає</i> проект; <i>здійснює</i> оцінку виготовленого виробу і процесу праці за загальними естетичними та функціональними показниками.	1	

Варіативний модуль
Технологія української народної вишивки
(7-9 клас)

Тематичний план

№ з. п.	Назва теми	Кількість годин
1	Основи технології української народної вишивки	5
2	Проектування та виготовлення вишитого виробу	10
3	Презентація та оцінка результатів проектної діяльності	1
	Всього	16

Календарно-тематичне планування

№ з.п	Теми уроків і лабораторно-практичних робіт	Зміст базового модуля	Вимоги до рівня підготовки учня	Кількість годин	Дата проведення
Основи технології художнього випалювання (4 год.)					
1	Відомості про регіональні особливості оздоблення виробів в українських національних традиціях. Кольорова гама різних видів гладі. Поняття про стилізацію малюнка. Композиція у вишивці. Практична робота. Створення композиції вишивки		<i>Характеризує</i> регіональні особливості оздоблення виробів в українських народних традиціях;	1	
2	Лічильна гладь та вільна гладь. Види лічильної та вільної гладі. Схематичне зображення технік виконання видів лічильної та вільної гладі. Практична робота. Ознайомлення з видами лічильної та вільної гладі		<i>розпізнає</i> техніки лічильної та вільної гладі;	1	

3	Матеріали та інструменти для вишивання гладдю. Способи перенесення малюнка на тканину. Практична робота. Перенесення малюнка на тканину для вишивання		<i>переносить</i> малюнок на тканину;	1	
4	Технологія вишивання лічильною та вільною гладдю. Правила безпечної роботи та санітарно-гігієнічні вимоги. Організація робочого місця. Практична робота. Організація робочого місця. Прийоми вишивання лічильною та вільною гладдю		<i>вишиває</i> швами лічильної та вільної гладі; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, організації робочого місця та санітарно-гігієнічних вимог.	1	
5	Відомості про використання сучасної комп'ютерної техніки для оздоблювальних робіт. Практична робота. Вишивання простого виробу		<i>вишиває</i> швами лічильної та вільної гладі; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, організації робочого місця та санітарно-гігієнічних вимог.	1	
Проектування, виготовлення та оздоблення виробів (110 год.)					
6	Визначення завдань для виконання проекту. Створення банку ідей. Практична робота. Визначення завдань для виконання проекту.		<i>Складає</i> план роботи з виконання проекту та план проектної діяльності;	1	
7	Робота з інформаційними джерелами. Аналіз та систематизація інформації. Практична робота. Пошук інформації для виготовлення виробу		<i>здійснює</i> пошук інформації та виробів-аналогів; <i>аналізує та систематизує</i> інформацію;	1	

8	Розробка композиції. Створення ескізного малюнку виробу. Практична робота. Розробка композиції. Створення ескізного малюнку виробу.		<i>розробляє</i> композицію виробу; <i>створює</i> ескізний малюнок виробу;	1	
9	Виготовлення виробу. Практична робота. Робота над проектом		<i>добирає</i> тканину, інструменти, пристосування; <i>визначає</i> на тканині місце розташування візерунка;	1	
10	Виготовлення виробу. Практична робота. Робота над проектом		<i>вишиває</i> виріб; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог;	1	
11	Виготовлення виробу. Практична робота. Робота над проектом		<i>вишиває</i> виріб; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог;	1	
12	Виготовлення виробу. Практична робота. Робота над проектом		<i>вишиває</i> виріб; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог;	1	
13	Виготовлення виробу. Практична робота. Робота над проектом		<i>обробляє</i> краї виробу; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог;	1	

14	Догляд за вишитим виробом. Практична робота. Догляд за вишитим виробом.		<i>виконує волого-теплову обробку виробу; організовує робоче місце; дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог;</i>	1	
15	Контроль якості виробу. Економічне обґрунтування виробу. Практична робота. Контроль якості виробу.		<i>контролює якість виробу; визначає собівартість виробу;</i>	1	
Презентація виготовлених виробів (1 год.)					
16	Презентація та оцінка проектної діяльності Захист проекту. Самооцінювання результатів проектної діяльності.		<i>Захищає проект; здійснює самооцінку виготовленого виробу і процесу праці за загальними естетичними та функціональними показниками.</i>	1	

Варіативний модуль Технологія плетіння з соломи (7-9 клас)

Пояснювальна записка

Зміст модуля передбачає ознайомлення учнів 7-9 класів з технологією соломоплетіння, як одним із найдавніших видів народного-ужиткового мистецтва.

Оволодіння цією технологією дає можливість відновлювати народні традиції, вивчити основи художнього плетіння з соломи, дає можливість учням проявляти свої творчі здібності. Використовується ця технологія для виготовлення різноманітних предметів побуту та іграшок. Створюючи проекти (вироби) за власним задумом діти вчаться активно ділитися знаннями що сприяє пошуку нових ідей, відповідає потребам шкільного колективу, формуючи навички роботи в групах.

Під час виконання робіт необхідно приділяти увагу правилам безпечної праці, організації робочого місця та санітарно-гігієнічним вимогам.

Тематичний план

№ з. п.	Назва теми	Кількість годин
1	Основи технології соломоплетіння.	4
2	Проектування та виготовлення виробів.	10
3	Презентація та оцінка результатів проектної діяльності	2
	Всього	16

Календарно-тематичне планування

№ з.п	Теми уроків і лабораторно-практичних робіт	Зміст базового модуля	Вимоги до рівня підготовки учня	Кількість годин	Дата проведення
Основи технології соломоплетіння (4 год.)					
1	Короткі історичні відомості з розвитку плетіння з соломи. Декоративні і технологічні особливості плетіння з соломи. Матеріали для плетіння з соломи. Види та властивості соломи. Практична робота. Ознайомлення із видами та властивостями соломи		<i>характеризує</i> декоративно-технологічні особливості плетіння з соломи; <i>називає</i> техніки плетіння;	1	

2	Інструменти і обладнання. Підготовка соломи до роботи. Обробка соломи. Спеціальні інструменти та пристрої для виготовлення плетених виробів. Практична робота. Підготовка соломи до роботи. Обробка соломи.		<i>визначає</i> послідовність підготовки матеріалу до плетіння; <i>добирає</i> інструмент, що необхідний для роботи;	1	
3	Виготовлення солом'яних косичок, стрічок. Виготовлення три-, чотири-, п'яти, семи-, дев'яти-, одинадцяти-, дванадцятикінцівки. Спіральне плетіння. Плетіння плоскої зубчастої косички. П'ятикінцівка кругла (шнур). Плетіння квадрата. Технологія нарощування соломи. Технологія виготовлення іграшки з соломи. Практична робота. Вправи на формування навиків плетіння з соломи		<i>вміє</i> користуватися інструментами для соломоплетіння; <i>виготовляє</i> необхідні шаблони та елементи плетеного виробу;	1	
4	Виготовлення нескладного виробу. Правила техніки безпеки та санітарно-гігієнічні вимоги при роботі з природними матеріалами Практична робота. Виготовлення нескладного виробу.		<i>з'єднує</i> елементи у готовий виріб; <i>дотримується</i> правил безпечної праці при роботі з інструментами для плетіння та іншими столярними і слюсарними інструментами для виготовлення деталей виробів	1	
Проектування та виготовлення виробу технікою плетіння з соломи (10 год.)					
5	Пошук, систематизація та аналіз зібраної інформації. Створення банку ідей. Розробка технічної пропозиції. Практична робота. Розробка технічної документації		<i>здійснює</i> пошук інформації для створення банку ідей та систематизацію інформації;	1	

6	Створення ескізів композицій візерунків. Створення ескізу (схеми) виробу Практична робота. Створення ескізу (схеми) виробу		<i>розробляє</i> проект плетеного виробу, використовуючи схеми плетіння;	1	
7	Створення власного проекту плетеного виробу на прикладі наявних зразків виробів. Практична робота. Створення власного проекту плетеного виробу		<i>розробляє</i> проект плетеного виробу, використовуючи схеми плетіння;	1	
8	Створення ескізу (схеми) виробу. Моделювання візерунку за зразками видів плетіння. Практична робота. Моделювання візерунку за зразками видів плетіння.		<i>розробляє</i> проект плетеного виробу, використовуючи схеми плетіння;	1	
9	Техніка соломо плетіння. Підбір та підготовка матеріалу до виготовлення плетеного виробу . Практична робота. Підбір та підготовка матеріалу до виготовлення плетеного виробу		<i>добирає</i> матеріали, інструменти та пристосування; <i>дотримується</i> правил безпечної роботи під час виконання практичних робіт.	1	
10	Виготовлення деталей виробу. Практична робота. Виготовлення деталей виробу		<i>виконує</i> прийоми плетіння різними техніками; <i>дотримується</i> правил безпечної роботи під час виконання практичних робіт.	1	
11	Плетіння деталей виробу. Практична робота. Плетіння деталей виробу.		<i>застосовує</i> способи виготовлення елементів плетеного виробу при виготовленні проекту виробу; <i>дотримується</i> правил безпечної роботи під час виконання практичних робіт.	1	

12	Складання деталей у виріб Практична робота. Складання деталей у виріб		<i>визначає</i> спосіб з'єднання деталей між собою та з основою виробу; <i>дотримується</i> правил безпечної роботи під час виконання практичних робіт.	1	
13	Оздоблення виробу природними та штучними матеріалами. Практична робота. Оздоблення виробу		<i>дотримується</i> правил безпечної роботи під час виконання практичних робіт.	1	
14	Застосування змішаних технік плетіння при виготовленні виробів. Практична робота. Остаточна обробка виробу		<i>дотримується</i> правил безпечної роботи під час виконання практичних робіт.	1	
Презентація та оцінка результатів проектної діяльності (2 год.)					
15	Презентація та оцінка результатів проектної діяльності Захист проекту (за планом).		<i>Захищає</i> проект; <i>здійснює</i> оцінку проекту виробу і процесу праці за загальними естетичними та функціональними показниками.	1	
16	Презентація та оцінка результатів проектної діяльності Захист проекту (за планом).		<i>Захищає</i> проект; <i>здійснює</i> оцінку проекту виробу і процесу праці за загальними естетичними та функціональними показниками.	1	

Варіативний модуль Технологія природного землеробства (7-9 клас)

Пояснювальна записка

Зміст модуля передбачає ознайомлення учнів 7-9 класів з основами ведення природного землеробства з метою вирощування для власних потреб екологічно чистої сільськогосподарської продукції. Ознайомлення учнів з найновішими досягненнями сільськогосподарської науки і практики дасть можливість їм зрозуміти, що при вмілому господарюванні, опираючись на природні закони відновлення родючості ґрунту, при менших матеріальних і фізичних затратах можна одержувати екологічно чистий врожай овочів, картоплі.

Програма розрахована на учнів, які люблять природу, з любов'ю працюють на шкільних земельних навчально-дослідних ділянках, спільно з батьками обробляють дачну чи присадибну ділянку, в майбутньому самі будуть вирощувати продукцію городу чи саду для своїх потреб.

Тематичний план

№ з. п.	Назва теми	Кількість годин
1	Основи природного землеробства	2
2	Проектування та вирощування сільськогосподарських культур в умовах природного землеробства	12
3	Представлення та захист творчо-пошукової роботи	2
	Всього	16

Календарно-тематичне планування

№ з.п	Теми уроків і лабораторно-практичних робіт	Зміст базового модуля	Вимоги до рівня підготовки учня	Кількість годин	Дата проведення
Основи природного землеробства (2 год.)					
1	Сільське господарство як галузь народного господарства. Продукція поля, городу, саду. Її значення для харчування та здоров'я людини. Традиційні і новітні технології землеробства. Перспективи розвитку галузі в регіоні – дачні, присадибні ділянки, фермерські господарства, шкільна земельна ділянка.		<i>Характеризує</i> продукцію поля, городу, саду; <i>розпізнає</i> за зовнішнім виглядом сільськогосподарські культури; <i>порівнює</i> технологію їх вирощування; <i>визначає</i> форму земельної ділянки;	1	

2	Загальні відомості про органічне землеробство. Професії сільського господарства Практична робота. Ознайомлення з професіями сільського господарства		<i>називає</i> найбільш поширені професії в сільськогосподарському виробництві	1	
Проектування та вирощування сільськогосподарських культур в умовах природного землеробства (12 год.)					
3	Поняття про ґрунт, його властивості та обробіток. Ґрунт як живе середовище для розвитку мікроорганізмів, дощових хробаків та рослин. Родючість як основна властивість ґрунту. Практична робота. Визначення родючості ґрунту за зовнішнім виглядом		<i>визначає</i> за зовнішнім виглядом природну родючість ґрунту;	1	
4	Фактори, які впливають на відновлення природної родючості ґрунту. Структура ґрунту та шляхи її формування. Практична робота. Підготовка ґрунту до садіння		<i>підготовляє</i> ґрунт до садіння;	1	
5	Види обробітку ґрунту, традиційні і нетрадиційні. Поверхневий обробіток. Практична робота. Поверхневий обробіток ґрунту		<i>Називає</i> види обробітку ґрунту, ґрунтообробні знаряддя;	1	
6	Еволюція розвитку знарядь для обробітку ґрунту. Ручний плоскоріз Фокіна та його переваги над іншими знаряддями для роботи на городі. Практична робота. Вдосконалення ручних знарядь для обробітку ґрунту		<i>бере</i> участь у вдосконаленні ручних знарядь для обробітку ґрунту;	1	

7	Мала механізація. Практична робота. Підготовка ґрунту до садіння		<i>підготовляє</i> ґрунт до садіння;	1	
8	Умови необхідні для росту і розвитку рослин. Повітряне та кореневе живлення рослин. Фотосинтез. Вимоги рослин до потреб живлення протягом вегетаційного періоду. Чергування культур. Практична робота. Складання схеми чергування культур		<i>Називає</i> умови, які потрібні для росту і розвитку рослин; <i>спостерігає</i> за ростом і розвитком рослин; <i>визначає</i> за зовнішнім виглядом рослин недостачу елементів живлення; <i>складає</i> схему чергування культур;	1	
9	Поняття про грядки, їх призначення та види. Технологія їх формування, садіння, посіву, догляду та збирання врожаю. Розробка схем шкільних земельних ділянок. Планування чергування культур, та їх розбивка. Практична робота. Формування грядок		<i>формує</i> грядки;	1	
10	Формування грядок і підготовка їх до використання. Практична робота. Формування грядок і підготовка їх до використання.		<i>формує</i> грядки;	1	
11	Складання технологічної карти вирощування певної культури. Вирощування сортового матеріалу для власних потреб. Підготовка його до посіву чи садіння. Практична робота. Підготовка до садіння (посіву) основних сільськогосподарських рослин		<i>дотримується</i> правил підготовки до садіння (посіву) основних сільськогосподарських рослин	1	

12	Види добрив. Роль органіки у відновленні та підвищенні природної родючості ґрунту. Зелене добриво, мульчування грядок. Практична робота. Мульчування грядок. Внесення добрив		<i>характеризує</i> види органічних добрив; <i>називає</i> способи їх заготівлі та внесення;	1	
13	Збирання врожаю. Практична робота. Збирання врожаю.		<i>здійснює</i> мульчування грядок, проводить догляд і збирання врожаю;	1	
14	Охорона природи. Біологічні засоби та народний досвід захисту врожаю від шкідників та хвороб. Практична робота. Захист врожаю від шкідників та хвороб		<i>називає</i> біологічні та народні методи і засоби захисту рослин від шкідників і хвороб, найбільш поширені в місцевості сільськогосподарські культури та їх сорти;	1	
Представлення та захист творчо-пошукової роботи (2 год.)					
15	Представлення результатів праці на земельній ділянці з використанням технологій органічного землеробства.		<i>Представляє</i> результати спостережень; <i>характеризує</i> особливості виробничої діяльності; <i>порівнює</i> результати традиційного і органічного землеробства.	1	
16	Форма представлення – щоденники спостережень, фотоілюстрації, відеофільми, натуральні експонати чи інші форми на шкільному святі врожаю, виставці, творчому звіті тощо.		<i>Представляє</i> результати спостережень; <i>характеризує</i> особливості виробничої діяльності; <i>порівнює</i> результати традиційного і органічного землеробства.	1	

Варіативний модуль **Технологія оздоблення виробів геометричним різьбленням** **(7-9 клас)**

Пояснювальна записка

Зміст модуля передбачає ознайомлення учнів 7-9 класів з одним із видів оздоблення виробів з деревини – геометричним різьбленням. Заняття геометричним різьбленням сприяє розвитку творчих здібностей учнів, їх уяви, фантазії, естетичного смаку.

При навчанні елементам геометричного різьблення необхідно дотримуватися послідовності від простого до складного. Спочатку учні засвоюють азбуку різьблення геометричних елементів а потім вже виготовляють проект (виріб) та прикрашають його геометричним декором. При навчанні елементам різьблення слід звертати увагу на робочу позу, хватку інструмента, положення різця під час різьблення.

Розкриття змісту художньої обробки деревини дає можливість учням виконувати творчі завдання, самостійно створювати проекти виробів, вчитися активно ділитися знаннями; сприяє пошуку нових ідей, відповідає потребам шкільного колективу, формуючи навички роботи в групах.

Реалізація всієї програми має бути виконана у формі творчого проекту (розробка та виготовлення простого виробу і оздоблення його геометричним орнаментом). Форма захисту проекту - проведення учнівської виставки, ярмарки-продажу.

Особливу увагу при вивченні кожної теми слід звертати на знання і точне дотримання учнями правил безпечної праці, систематичний контроль за виконанням учнями поставлених вимог.

Тематичний план

№ з/п.	Назва теми	Кількість годин
1.	Основи технології оздоблення виробів геометричним різьбленням.	4
2.	Проектування та оздоблення виробів технікою геометричного різьблення.	10
3.	Презентація та оцінка результатів проектної діяльності	2
	Всього	16

Календарно-тематичне планування

№ з/п.	Теми уроків та лабораторно-практичних робіт	Зміст базового модуля	Вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів	Кількість годин	Дата проведення
Основи технології оздоблення виробів геометричним різьбленням (4 год.)					
1	<p>Короткі історичні відомості з розвитку геометричного різьблення. Будова деревини. Характеристика порід деревини. Фізичні, механічні і технологічні властивості деревини.</p> <p>Практична робота. Розробка нескладної композиції для різьблення.</p>	<p>Метод фокальних об'єктів. Основні типи креслярських ліній. Розміри на кресленнях. Використання ескізу і креслень деталей виробу. Комбінаторика у художньому конструюванні. Симетрія і асиметрія. Ритм. Динамічні й статичні форми. Рівновага. Фактура матеріалу.</p>	<p><i>Знає</i> історію та декоративно-технологічні особливості геометричного різьблення; <i>розрізняє</i> різні породи деревини, що використовуються для різьблення.</p>	1	
2	<p>Сушіння деревини. Загальна класифікація різьблення. Декоративні і технологічні особливості геометричного різьблення. Орнаментальні композиції. Традиційні орнаменти геометричного різьблення.</p> <p>Практична робота. Розробка нескладної композиції для різьблення.</p>	<p>Виконання ескізного малюнку виробу із зазначенням інформації необхідної для його виготовлення.</p>	<p><i>називає</i> класифікацію різьблення та особливості геометричного орнаменту; <i>розрізняє</i> різні породи деревини, що використовуються для різьблення.</p>	1	
3	<p>Способи підготовки поверхні під геометричне різьблення. Прийоми геометричного різьблення.</p> <p>Практична робота. Організація і обладнання робочого місця. Виготовлення простого предмету з елементом геометричного декору.</p>	<p>Відомості про основні базові технології: механічні, хімічні, біологічні, енергетичні, інформаційні. Композиційні матеріали як сучасний вид технологій із створення нових конструкційних матеріалів.</p>	<p><i>Здійснює</i> підготовку поверхні виробу до різьблення; <i>володіє</i> прийомами геометричного різьблення; <i>виконує</i> нескладні композиції технікою геометричного різьблення; <i>дотримується</i> правил безпечної роботи під час виконання практичних робіт.</p>	1	

4	<p>Інструменти та пристосування для геометричного різьблення. Правила безпечної роботи та санітарно-гігієнічні вимоги. Практична робота. Виготовлення простого предмету з елементом геометричного декору.</p>	<p>Типові та спеціальні деталі. Види з'єднань деталей: рухомі й нерухомі, рознімні й не рознімні.</p>	<p><i>добирає</i> інструмент та пристосування для виконання геометричного різьблення; <i>володіє</i> прийомами геометричного різьблення; <i>виконує</i> нескладні композиції технікою геометричного різьблення; <i>дотримується</i> правил безпечної роботи під час виконання практичних робіт.</p>	1	
Проектування та оздоблення виробів технікою геометричного різьблення (10 год.)					
5	<p>Постановка проблеми. Визначення завдань для виконання проекту. Практична робота. Розробка ескізних малюнків, композицій.</p>	<p>Визначення зразків для проектування. Вибір та обґрунтування виробу для проектування та виготовлення.</p>	<p><i>Складає</i> план роботи з виконання проекту та план проектної діяльності; <i>розробляє</i> орнаментальну композицію та ескізний малюнок.</p>	1	
6	<p>Робота з інформаційними джерелами. Аналіз та систематизація інформації. Практична робота. Робота з інформаційними джерелами.</p>	<p>Робота з інформаційними джерелами</p>	<p><i>здійснює</i> пошук інформації та виробів-аналогів, планування раціональної послідовності виконання роботи; <i>аналізує та систематизує</i> інформацію;</p>	1	
7	<p>Практична робота. Технологія оздоблення геометричним різьбленням: підготовка поверхні; перенесення (нанесення) орнаментальної композиції на поверхню виробу.</p>	<p>Види конструкційних матеріалів, які застосовуються для проектування і виготовлення виробів: природні матеріали та матеріали штучного походження (синтетичні).</p>	<p><i>Добирає</i> матеріали, інструменти та пристосування; <i>здійснює</i> перенесення (нанесення) малюнка на поверхню.</p>	1	

8	Практична робота. Технологія оздоблення геометричним різьбленням: підготовка поверхні; перенесення (нанесення) орнаментальної композиції на поверхню виробу.	Види конструкційних матеріалів, які застосовуються для проектування і виготовлення виробів: природні матеріали та матеріали штучного походження (синтетичні).	Види конструкційних матеріалів, які застосовуються для проектування і виготовлення виробів: природні матеріали та матеріали штучного походження (синтетичні).	1	
9	Технологія оздоблення геометричним різьбленням Практична робота. Виконання геометричного різьблення. Виготовлення простого предмету з елементом геометричного декору.	Виконання моделей і макетів із різних матеріалів (пластилін, папір, картон, текстильний матеріал тощо).	<i>Виконує</i> оздоблення геометричним різьбленням; <i>контролює</i> якість роботи; <i>організовує</i> робоче місце під час виконання практичних робіт; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог	1	
10	Технологія оздоблення геометричним різьбленням Практична робота. Виконання геометричного різьблення. Виготовлення простого предмету з елементом геометричного декору.	Виконання моделей і макетів із різних матеріалів (пластилін, папір, картон, текстильний матеріал тощо).	<i>Виконує</i> оздоблення геометричним різьбленням; <i>контролює</i> якість роботи; <i>організовує</i> робоче місце під час виконання практичних робіт; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог.	1	
11	Технологія оздоблення геометричним різьбленням Практична робота. Виконання геометричного різьблення. Виготовлення простого предмету з елементом геометричного декору.	Матеріали хімічного походження (штучні, синтетичні). Їх переваги і недоліки у порівнянні із натуральними матеріалами.	<i>Виконує</i> оздоблення геометричним різьбленням; <i>контролює</i> якість роботи; <i>організовує</i> робоче місце під час виконання практичних робіт; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог.	1	
12	Технологія оздоблення геометричним різьбленням Практична робота. Виконання геометричного різьблення. Виготовлення простого предмету з елементом геометричного декору.	Способи отримання штучних і синтетичних матеріалів. Їх вплив на здоров'я людини і навколишнє середовище.	<i>Виконує</i> оздоблення геометричним різьбленням; <i>контролює</i> якість роботи; <i>організовує</i> робоче місце під час виконання практичних робіт; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог.	1	

13	Догляд за виробом. Практична робота. Опорядження виробу.	Захист різних конструкційних матеріалів від негативного впливу кліматичних та інших факторів. Догляд за виробами із натуральних матеріалів.	<i>Обґрунтовує</i> естетичну оцінку виробу, здійснює аналіз допущених помилок;	1	
14	Економічне обґрунтування виробу. Практична робота. Контроль якості готового виробу.	Застосування комп'ютерної техніки у сучасних технологічних процесах	<i>визначає</i> собівартість виробу; <i>розробляє</i> рекламу.	1	
Презентація та оцінка виготовлених виробів (2год.)					
15	Захист проекту (за планом).		<i>Здійснює</i> оцінку проекту виробу і процесу праці за загальними естетичними та функціональними показниками.	1	
16	Захист проекту (за планом).		<i>Здійснює</i> оцінку проекту виробу і процесу праці за загальними естетичними та функціональними показниками.	1	

Варіативний модуль Технологія електротехнічних робіт (7-9 клас)

Пояснювальна записка

Зміст модуля передбачає ознайомлення учнів 7-9 класів з основами електротехнічних робіт та основами електроніки.

Структура модуля має дві частини: теоретичну та практикум. Практичні роботи можна виконувати під час вивчення теоретичного матеріалу або окремим блоком.

Виконання практичних робіт забезпечить набуття знань та умінь з безпечного користування побутовими електричними приладами, контрольно-вимірювальними приладами, усунення елементарних несправностей освітлювальних та нагрівальних електроприладів.

Знання елементів електротехніки та електроніки дасть можливість учням в подальшому електрифікувати проєктовані вироби.

Під час виконання робіт необхідно приділяти увагу правилам безпечної праці, організації робочого місця та санітарно-гігієнічним вимогам.

Тематичний план

№ з. п.	Назва теми	Кількість годин
1	Основи електротехнічних робіт.	5
2	Навчальний практикум.	10
3	Підсумкове заняття.	1
	Всього	16

Календарно-тематичне планування

№ з/п.	Теми уроків та лабораторно-практичних робіт	Зміст базового модуля	Вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів	Кількість годин	Дата проведення
Основи електротехнічних робіт (5 год.)					
1	Джерела та споживачі електричної енергії. Альтернативні джерела електричної енергії. Проводи. Маркування проводів. Електромонтажний інструмент та прийоми роботи з ними. Практична робота. Ознайомлення з електромонтажним інструментом.	Автоматизація, комп'ютеризація технологічних процесів, застосування промислових робіт. Застосування автоматичних приладів на виробництві та в побуті. Застосування комп'ютерної техніки у сучасних технологічних процесах	<i>Називає</i> джерела та споживачі електричної енергії; <i>розпізнає</i> марки проводів; <i>називає</i> елементи електричного кола; <i>розпізнає</i> електромонтажні інструменти;	1	

2	<p>Контрольно-вимірювальні прилади (неоновий пробник, амперметр, вольтметр, лічильник електроенергії тощо).</p> <p>Практична робота. Ознайомлення з контрольно-вимірювальними приладами.</p>	<p>Відомості про основні базові технології: механічні, хімічні, біологічні, енергетичні, інформаційні.</p>	<p><i>пояснює</i> призначення контрольно-вимірювальних приладів.</p>	1	
3	<p>Електричне коло. Паралельне та послідовне з'єднання елементів електричного кола. Побутові освітлювальні та нагрівальні електроприлади. Паспортні дані електроприладів.</p> <p>Практична робота. Складання схеми електричного кола.</p>	<p>Основні типи креслярських ліній. Розміри на кресленнях.</p>	<p><i>Визначає</i> особливості паралельного та послідовного з'єднання елементів електричного кола; <i>наводить</i> приклади освітлювальних та нагрівальних побутових електроприладів; <i>дотримується</i> правил електробезпеки.</p>	1	
4	<p>Поняття про квартирну електричну мережу. Побутова електроарматура. Поняття про захист електричної мережі (плавкі запобіжники, автоматичні пристрої захисту).</p> <p>Практична робота. Складання схеми електричного кола.</p>	<p>Основні типи креслярських ліній. Розміри на кресленнях.</p>	<p>називає прилади захисту квартирної електропроводки. <i>дотримується</i> правил електробезпеки.</p>	1	
5	<p>Колекторний двигун: будова, принцип дії, призначення. Технічний догляд за електродвигунами. Елементи автоматики та електроніки (напівпровідникові прилади). Поняття про автоматичні системи. Правила безпечної праці під час виконання електромонтажних робіт. Перша допомога при ураженні електричним струмом.</p>	<p>Автоматизація, комп'ютеризація технологічних процесів, застосування промислових роботів. Застосування автоматичних приладів на виробництві та в побуті. Застосування комп'ютерної техніки у сучасних технологічних процесах</p>	<p><i>Пояснює</i> будову та принцип дії колекторного двигуна. <i>дотримується</i> правил електробезпеки.</p>	1	

Навчальний практикум (10 год.)

6	Практична робота. Прийоми роботи електромонтажним інструментом. Підготовка проводів до електромонтажних робіт.	Матеріали хімічного походження (штучні, синтетичні). Їх переваги і недоліки у порівнянні із натуральними матеріалами.	<i>Здійснює</i> розрахунок витрат електроенергії; <i>застосовує</i> електромонтажний інструмент під час роботи; <i>виконує</i> підготовку проводів до монтажних робіт.	1	
7	Практична робота. Монтаж розгалуженого електричного кола з паралельним та послідовним з'єднанням споживачів і джерел електроенергії.		<i>Здійснює</i> монтаж простого електричного кола; <i>дотримується</i> правил електробезпеки.	1	
8	Практична робота. Вимірювання параметрів електричного кола.		<i>вимірює</i> параметри електричного кола; <i>дотримується</i> правил електробезпеки.	1	
9	Практична робота. Ремонт побутових освітлювальних та нагрівальних електроприладів (визначення несправностей та способи їх усунення).		<i>виконує</i> прості ремонтні роботи; <i>дотримується</i> правил електробезпеки.	1	
10	Практична робота. Вивчення будови електротехнічної арматури.		<i>дотримується</i> правил електробезпеки.	1	

11	Практична робота. Розробка простої квартирної освітлювальної мережі (одна кімната).		<i>виконує</i> монтаж квартирної електромережі; <i>дотримується</i> правил електробезпеки.	1	
12	Практична робота. Вивчення будови електричних приладів з електродвигунами.		<i>визначає</i> характеристики електроприладів на основі паспортних даних; <i>дотримується</i> правил електробезпеки.	1	
13	Практична робота. Читання паспортних даних побутових електроприладів.		<i>Визначає</i> характеристики електроприладів на основі паспортних даних; <i>дотримується</i> правил електробезпеки.	1	
14	Практична робота. Демонтажні та складальні роботи.		<i>Здійснює</i> демонтаж та складання лампового патрона, вимикача, штепсельного з'єднання; <i>дотримується</i> правил електробезпеки.	1	
15	Практична робота. Перевірка справності напівпровідникового діода та транзистора.		<i>Дотримується</i> правил електробезпеки.	1	
16	Підсумкове заняття.			1	

Варіативний модуль
Технологія приготування страв. Традиції української національної кухні.
(7-9 клас)

Пояснювальна записка

Зміст модуля передбачає ознайомлення учнів 7-9 класів з загальними відомостями про українську національну кухню, обрядовістю у національній кухні, технологією приготування страв з крупи, борошна та молочних продуктів. У ході вивчення цього модуля учні також знайомляться з поживними речовинами, які містяться в продуктах, правилами складання меню, національними традиціями сервірування стола.

Приготування страви передбачається через проектно-технологічну діяльність. Учні вчаться визначати завдання для виконання проекту, працюють з інформаційними джерелами, створюють банк ідей, проводять аналіз та систематизують інформацію, розробляють власні страви.

Як результат роботи над змістом модуля, учні мають виконати та захистити проект.

Для реалізації змісту модуля в навчальному закладі мають бути відповідні умови.

Під час виконання робіт необхідно приділяти увагу особистій гігієні, правилам безпечної праці, організації робочого місця та санітарно-гігієнічним вимогам.

Тематичний план

№ з/п.	Назва теми	Кількість годин
1.	Загальні відомості про українську національну кухню .	4
2.	Технологія приготування страв з борошна.	4
3.	Технологія виготовлення страв з молока та молочних продуктів.	2
4.	Проектування та приготування страв.	4
5.	Презентація та оцінювання результатів проектної діяльності.	2
	Всього	16

Календарно-тематичне планування

№ з/п.	Теми уроків та лабораторно-практичних робіт	Зміст базового модуля	Вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів	Кількість годин	Дата проведення
Загальні відомості про українську національну кухню. Технологія приготування страв з крупів. (4 год)					
1	<p>Українська система харчування: режим повсякденного харчування, асортимент повсякденних та обрядових страв, звичаї пов'язані з приготуванням та споживанням їжі. Обрядовість у національній кухні України. Особиста гігієна. Правила безпечної праці та санітарно-гігієнічні вимоги під час роботи з нагрівальними приладами, гарячими рідинами.</p> <p>Практична робота. Організація і обладнання робочого місця.</p>		<p><i>Розрізняє</i> повсякденні та обрядові страви українців; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> особистої гігієни, правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог під час роботи з нагрівальними приладами, гарячими рідинами; <i>дотримується</i> особистої гігієни, правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог під час роботи з нагрівальними приладами, гарячими рідинами.</p>	1	
2	<p>Обрядові страви. Культурно-побутові традиції регіону: українська хата, її інтер'єр, традиційний посуд його застосування. Меню. Особливості складання меню до свят.</p> <p>Практична робота. Складання меню до свят. Приготування страв з крупів.</p>		<p><i>Характеризує</i> культурно-побутові традиції регіону; <i>розрізняє</i> повсякденні та обрядові страви українців; <i>складає</i> меню; <i>добирає</i> інвентар та посуд для приготування страв; <i>організовує</i> робоче місце;</p>	1	

3	<p>Поживні речовини в харчових продуктах. Страви із крупів. Способи визначення якості крупів. Каша як щоденна та обрядова страва українців. Технології приготування традиційних українських страв з крупів: розсипчастих, в'язких та рідких каш.</p> <p>Практична робота. Визначення якості крупів. Приготування страв з крупів.</p>	<p>Автоматизація, комп'ютеризація технологічних процесів, застосування промислових роботів. Застосування автоматичних приладів на виробництві та в побуті. Застосування комп'ютерної техніки у сучасних технологічних процесах</p>	<p><i>Називає</i> поживні речовини; <i>визначає</i> різні види крупів та їх якість; <i>вибирає</i> спосіб приготування страв; <i>готує</i> страви; <i>організовує</i> робоче місце;</p>	1	
4	<p>Естетичне оформлення приготовлених страв, особливості подання їх до столу. Сервірування столу до сніданку в народних традиціях. Вимоги до якості готових страв.</p> <p>Практична робота. Сервірування столу до сніданку в народних традиціях. Приготування страв з крупів.</p>		<p><i>Здійснює</i> естетичне оформлення готових страв; <i>сервірує</i> стіл в українських традиціях; <i>аналізує</i> результати роботи; <i>організовує</i> робоче місце;</p>	1	
Технологія приготування страв з борошна. (4 год)					
5	<p>Види борошна, технологія його виготовлення. Напівфабрикати з борошна. Особиста гігієна. Правила безпечної праці та санітарно-гігієнічні вимоги під час роботи з нагрівальними приладами, гарячими рідинами та жирами.</p> <p>Практична робота. Визначення якості борошна; Організація і обладнання робочого місця.</p>		<p><i>Характеризує</i> різні види борошна; <i>визначає</i> якість борошна; <i>добирає</i> інвентар та посуд для приготування страв з борошна; <i>дотримується</i> особистої гігієни, правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог під час роботи з нагрівальними приладами, гарячими рідинами та жиром; <i>організовує</i> робоче місце.</p>	1	

6	Макаронні вироби. Вареники як національна, обрядова, щоденна страва. Види вареників. Технологія приготування страв із борошна. Практична робота. Приготування страв з борошна.		<i>Добирає</i> інвентар та посуд для приготування страв з борошна; <i>організовує</i> робоче місце. <i>готує</i> страви з борошна;	1	
7	Естетичне оформлення приготовлених страв, особливості подання їх до столу. Вимоги до якості готових страв. Практична робота. Приготування страв з борошна.		<i>Сервірує</i> святковий стіл в українських традиціях; <i>оформлює</i> готові страви; <i>аналізує</i> результати роботи; <i>організовує</i> робоче місце. <i>готує</i> страви з борошна;	1	
8	Сервірування святкового столу в народних традиціях. Практична робота. Сервірування святкового столу в народних традиціях. Приготування страв з борошна.		<i>Дотримується</i> особистої гігієни, правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог під час роботи з нагрівальними приладами, гарячими рідинами та жиром; <i>готує</i> страви з борошна;	1	
Технологія виготовлення страв з молока та молочних продуктів. (2 год)					
9	Значення молока та молочних продуктів в харчуванні людини. Традиційні українські страви з молока і молочних продуктів, технологія їх приготування. Вимоги до якості страв та готових продуктів. Способи та терміни зберігання молочних страв і продуктів. Особиста гігієна. Правила безпечної праці та санітарно-гігієнічні вимоги під час роботи з нагрівальними приладами, гарячими рідинами. Практична робота. Визначення якості молочних продуктів.		<i>Характеризує</i> різні види молочних продуктів; <i>визначає</i> якість молочних продуктів; <i>поєднує</i> молочні продукти з іншими продуктами харчування; <i>добирає</i> інвентар та посуд для приготування страв з молока; <i>дотримується</i> особистої гігієни, правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог під час роботи з гарячими рідинами та жиром.	1	

10	<p>Правила поєднання молочних продуктів з іншими продуктами харчування. Подання до столу молочних страв. Особливості миття посуду після молочних продуктів.</p> <p>Практична робота. Приготування молочних страв (за вибором).</p>		<p><i>Готує</i> молочні страви (за вибором); <i>оформлює</i> готові страви; <i>сервірує</i> стіл; <i>визначає</i> собівартість страв; <i>аналізує</i> результати роботи; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> особистої гігієни, правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог під час роботи з гарячими рідинами та жиром.</p>		
Проектування та приготування страви. (4 год)					
11	<p>Визначення завдань для виконання проекту. Робота з інформаційними джерелами. Створення банку ідей. Аналіз та систематизація інформації.</p> <p>Практична робота. Робота з інформаційними джерелами.</p>	Робота з інформаційними джерелами. Визначення зразків для проектування.	<p><i>Складає</i> план роботи з виконання проекту та план проектної діяльності; <i>здійснює</i> пошук інформації та виробів-аналогів; <i>аналізує та систематизує</i> інформацію;</p>	1	
12	<p>Розроблення власного рецепту приготування страви. Складання технологічної послідовності приготування страви. Особиста гігієна. Правила безпечної праці та санітарно-гігієнічні вимоги під час роботи з нагрівальними приладами, гарячими рідинами.</p> <p>Практична робота. Складання технологічної послідовності приготування страви.</p>		<p><i>Розробляє</i> рецептуру виготовлення страви; <i>добирає</i> посуд та інвентар для приготування страви; <i>добирає</i> продукти харчування для приготування страви; <i>визначає</i> спосіб приготування; <i>дотримується</i> правил безпечної праці з нагрівальними приладами, гарячими рідинами, санітарно-гігієнічних вимог;</p>	1	

13	Приготування, оздоблення, подавання страв. Контроль якості страв. Практична робота. Приготування, оздоблення, подавання страв.		<i>Готує страви; виконує естетичне оформлення страви; сервірує стіл; контролює якість приготовлених страв;</i>	1	
14	Аналіз результатів проектної роботи. Визначення орієнтовної вартості страви. Практична робота. Приготування, оздоблення, подавання страв.		<i>Готує страви; визначає собівартість страв; аналізує результати роботи; оформлює портфолію.</i>	1	
Презентація та оцінювання результатів проектної діяльності. (2 год)					
15	Захист проектів. Оцінювання результатів проектної діяльності.		<i>Захищає проект; оцінює результати роботи .</i>	1	
16	Захист проектів. Оцінювання результатів проектної діяльності.		<i>Захищає проект; оцінює результати роботи .</i>	1	

Варіативний модуль Технологія токарної обробки деревини (7-9 клас)

Пояснювальна записка

Програмою модуля передбачено ознайомлення учнів з одним із видів декоративно-ужиткового мистецтва – токарством. У процесі вивчення модуля учні ознайомляться з прийомами і навичками, які є характерними для традиційних художніх промислів (токар, столяр, різьбяр по дереву). Учні вивчатимуть матеріалознавство, проектування і технологію виготовлення виробів токарним способом. В Україні ця техніка дуже поширена. Теоретичні і практичні заняття передбачають залучення учнів до творчої діяльності: вибір об'єкта виготовлення, самостійний вибір конструкції виробу, обґрунтування вибору, нескладні економічні розрахунки і пропозиції щодо здешевлення виробів, планування різних видів робіт, удосконалення обладнання, технологічного процесу, підвищення якості і продуктивності праці.

Виготовлення виробу передбачається через проектно-технологічну діяльність. Як результат роботи над змістом модуля, учні мають виконати проект.

Під час виконання робіт необхідно приділяти увагу правилам безпечної праці, організації робочого місця та санітарно-гігієнічним вимогам.

Тематичний план

№ з.п.	Назва теми	Кількість годин
1.	Основи технології токарної обробки деревини	4
2.	Проектування та виготовлення виробу токарним способом	10
3.	Презентація та оцінка результатів проектної діяльності	2
	Всього	16

Календарно-тематичне планування

№ з/п.	Теми уроків та лабораторно-практичних робіт	Зміст базового модуля	Вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів	Кількість годин	Дата проведення
Загальні відомості про токарну обробку деревини. Основи технології. (4 год)					
1	Місце та роль токарства у сучасному декоративно-ужитковому мистецтві. Деревина як конструкційний матеріал. Властивості деревини. Вимоги до заготовок. Практична робота. Ознайомлення з властивостями деревини.	Матеріали хімічного походження (штучні, синтетичні). Їх переваги і недоліки у порівнянні із натуральними матеріалами. Способи отримання штучних і синтетичних матеріалів. Їх вплив на здоров'я людини і навколишнє середовище.	<i>Називає</i> вироби, виготовлені токарним способом; їх застосування; вимоги до заготовок для обробки токарним способом; <i>розрізняє</i> породи деревини;	1	

2	Токарний верстат по обробці деревини, інструменти для токарних робіт (реєр, мейсель та інші). Технологічні пристосування до верстата (планшайба, патрон, тризубець та інші) Правила безпечної роботи та санітарно-гігієнічні вимоги. Організація робочого місця. Практична робота. Організація робочого місця.	Типові та спеціальні деталі. Види з'єднань деталей: рухомі й нерухомі, рознімні й не рознімні.	<i>Характеризує</i> матеріали, які використовуються для токарної обробки; <i>добирає</i> інструменти та пристосування для роботи; <i>обґрунтовує</i> добір конструкційних матеріалів залежно від призначення виробу; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог. <i>організовує</i> робоче місце.	1	
3	Ознайомлення з технологією токарної обробки (вибір та закріплення заготовки, розмічання). Практична робота. Вибір та закріплення заготовки.	Відомості про основні базові технології: механічні, хімічні, біологічні, енергетичні, інформаційні.	<i>Вибирає</i> та закріплює заготовку; <i>здійснює</i> чорнове та чистове точіння, шліфування, лощіння; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог. <i>організовує</i> робоче місце.	1	
4	Ознайомлення з технологією токарної обробки (чорнове та чистове точіння, шліфування та лощіння, відрізання заготовок). Практична робота. Чорнове та чистове обточування циліндричних і фасонних поверхонь.	Композиційні матеріали як сучасний вид технологій із створення нових конструкційних матеріалів.	<i>Здійснює</i> чорнове та чистове точіння, шліфування, лощіння; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог. <i>організовує</i> робоче місце.	1	
Проектування та виготовлення виробу токарним способом. (10 год)					
5	Постановка проблеми. Визначення завдань для виконання проекту. Робота з інформаційними джерелами. Створення банку ідей. Практична робота. Пошук інформації та виробів-аналогів.	Робота з інформаційними джерелами. Визначення зразків для проектування. Вибір та обґрунтування виробу для проектування та виготовлення. Метод фокальних об'єктів. Основи біоніки у проектуванні. Виконання моделей і макетів із різних матеріалів (пластилін, папір, картон, текстильний матеріал тощо).	<i>Складає</i> план роботи з виконання проекту та план проектної діяльності; <i>здійснює</i> пошук інформації та виробів-аналогів;	1	

6	Аналіз та систематизація інформації. Розроблення ескізу точеного виробу. Практична робота. Розроблення ескізу точеного виробу.	Використання ескізу і креслень деталей виробу. Виконання ескізного малюнку виробу із зазначенням інформації необхідної для його виготовлення.	<i>Аналізує та систематизує інформацію; розробляє ескіз виробу;</i>	1	
7	Технологічна послідовність виготовлення виробу: - підготовка заготовок до роботи; - закріплення заготовок; - розмічання; Практична робота. Підготовка заготовок до роботи, закріплення заготовок.	Композиційні матеріали як сучасний вид технологій із створення нових конструкційних матеріалів.	<i>Добирає матеріал, інструменти, пристосування; визначає спосіб кріплення заготовки, спосіб з'єднання деталей між собою та з основою виробу; застосовує технологічні пристрої для верстата</i>	1	
8	Технологічна послідовність виготовлення виробу: - чорнове та чистове обточування циліндричних і фасонних поверхонь; Практична робота. Чорнове та чистове обточування циліндричних і фасонних поверхонь.	Види конструкційних матеріалів, які застосовуються для проектування і виготовлення виробів: природні матеріали та матеріали штучного походження (синтетичні	<i>Здійснює чорнове та чистове обточування циліндричних і фасонних поверхонь;</i>	1	
9	Технологічна послідовність виготовлення виробу: - чорнове та чистове обточування циліндричних і фасонних поверхонь; Практична робота. Чорнове та чистове обточування циліндричних і фасонних поверхонь.		<i>Здійснює чорнове та чистове обточування циліндричних і фасонних поверхонь;</i>	1	

10	<p>Технологічна послідовність виготовлення виробу: - чорнове та чистове обточування циліндричних і фасонних поверхонь;</p> <p>Практична робота. Чорнове та чистове обточування циліндричних і фасонних поверхонь.</p>	<p>Автоматизація, комп'ютеризація технологічних процесів, застосування промислових роботів. Застосування автоматичних приладів на виробництві та в побуті. Застосування комп'ютерної техніки у сучасних технологічних процесах</p>	<p><i>Здійснює</i> чорнове та чистове обточування циліндричних і фасонних поверхонь;</p>	1	
11	<p>Технологічна послідовність виготовлення виробу: - чорнове та чистове обточування циліндричних і фасонних поверхонь;</p> <p>Практична робота. Чорнове та чистове обточування циліндричних і фасонних поверхонь.</p>		<p><i>Здійснює</i> чорнове та чистове обточування циліндричних і фасонних поверхонь;</p>	1	
12	<p>Технологічна послідовність виготовлення виробу: - чорнове та чистове обточування циліндричних і фасонних поверхонь;</p> <p>Практична робота. Чорнове та чистове обточування циліндричних і фасонних поверхонь.</p>		<p><i>Здійснює</i> чорнове та чистове обточування циліндричних і фасонних поверхонь;</p>	1	

13	<p>Технологічна послідовність виготовлення виробу:</p> <ul style="list-style-type: none"> - контроль розмірів; - шліфування та лошіння (за потребою); - підрізання і відрізання заготовок; - оздоблення та опорядження виробу. <p>Практична робота. Оздоблення та опорядження виробу.</p>	Захист різних конструкційних матеріалів від негативного впливу кліматичних та інших факторів.	<p><i>Оздоблює</i> виріб;</p> <p><i>контролює</i> розміри, якість виробу;</p> <p><i>Організовує</i> робоче місце під час виконання різних робіт;</p> <p><i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог;</p>	1	
14	<p>Контроль якості виробу. Догляд за виробом.</p> <p>Економічне обґрунтування виробу.</p> <p>Практична робота. Контроль якості виробу. Визначення собівартості виробу.</p>	Догляд за виробами із натуральних матеріалів.	<p><i>Контролює</i> розміри, якість виробу;</p> <p><i>визначає</i> собівартість виробу;</p>	1	
Презентація та оцінка проектної діяльності. (2 год)					
15	Захист проекту (за планом).		<p><i>Захищає</i> проект;</p> <p><i>здійснює</i> оцінку виготовленого виробу і процесу праці за загальними естетичними та функціональними показниками.</p>	1	
16	Захист проекту (за планом).		<p><i>Захищає</i> проект;</p> <p><i>здійснює</i> оцінку виготовленого виробу і процесу праці за загальними естетичними та функціональними показниками.</p>	1	

**Варіативний модуль
Технологія вишивання мережками
(7-9 клас)**

Тематичний план

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основи технології вишивання мережкою	4
2	Проектування та виготовлення виробів, оздоблених мережкою	11
3.	Презентація та оцінка результатів проектної діяльності	1
	Всього	16

Календарно-тематичне планування.

№ з. п.	Теми уроків та лабораторно-практичні роботи.	Зміст базового модуля	Вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів	К-сть год.	Дата проведення
Основи технології вишивання мережкою					
1	Вишивка як вид оздоблення текстильних матеріалів. Короткі відомості про види технік вишивання. Техніки вишивання, характерні для свого регіону. Лабораторно-практична робота. Ознайомлення з техніками вишивання, характерними для свого регіону.		<i>Характеризує</i> техніки вишивання, характерні для свого регіону;	1	

2	<p>Мережки – прозора лічильна техніка вишивання. Оздоблення одягу прозорими техніками вишивання.</p> <p>Композиція виробу, оздобленого мережками. Особливості поєднання поверхнево-нашивних і прозоро-лічильних технік під час вишивання виробів.</p> <p>Лабораторно-практична робота. Ознайомлення з вишивками однобічними й двобічними, глухими й прозорими, лічильними й вільними, видами мережок;</p>		<p><i>розпізнає</i> вишивки однобічні й двобічні, глухі й прозорі, лічильні й вільні, види мережок;</p>	1	
3	<p>Матеріали та інструменти для виконання мережок. Найпростіші види мережок: "одинарний прутик", "подвійний прутик", "роздільний прутик".</p> <p>Практична робота. Підбір матеріалів, інструментів та пристосувань до роботи.</p>	<p>Види конструкційних матеріалів, які застосовуються для проектування і виготовлення виробів: природні матеріали та матеріали штучного походження (синтетичні).</p>	<p><i>характеризує</i> матеріали, які використовуються для виконання мережок; <i>добирає</i> інструменти та пристосування для роботи; <i>обґрунтовує</i> добір тканин ;</p>	1	
4	<p>Технологія виконання мережок. Організація робочого місця. Правила безпечної роботи та санітарно-гігієнічні вимоги.</p> <p>Практична робота. Виконання технологій мережок, які вивчаються.</p>		<p><i>виконує</i> мережки, які вивчаються; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці та санітарно-гігієнічних вимог під час вишивання.</p>	1	
Проектування, виготовлення та оздоблення виробів вишивкою					
5	<p>Вибір та обґрунтування теми проекту. Пошук аналогів та їх аналіз.</p> <p>Практична робота. Складання плану виконання проекту.</p>	<p>Визначення зразків для проектування. Вибір та обґрунтування виробу для проектування та виготовлення.</p>	<p><i>Складає</i> план роботи з виконання проекту та план проектної діяльності;</p>	1	

6	Робота з інформаційними джерелами. Створення банку ідей. Аналіз та систематизація інформації. Практична робота. Пошук інформації та виробів-аналогів;	Робота з інформаційними джерелами. Метод фокальних об'єктів.	<i>здійснює</i> пошук інформації та виробів-аналогів;	1	
7	Складання опису виробу, як виду проектної документації. Практична робота. Складання опису виробу.	Основні типи креслярських ліній. Розміри на кресленнях.	<i>аналізує та систематизує</i> інформацію;	1	
8	Виконання ескізу задуманого виробу (<i>сюжет, форма виробу, розміри, місце розташування малюнка тощо</i>). Практична робота. Розробка ескізу задуманого виробу.	Використання ескізу і креслень деталей виробу.	<i>розробляє</i> ескізний малюнок виробу;	1	
9	Добір інструментів та матеріалів. Практична робота. Підбір тканини, інструментів та пристосувань.	Види конструкційних матеріалів, які застосовуються для проектування і виготовлення виробів: природні матеріали та матеріали штучного походження (синтетичні).	<i>добирає</i> тканину, інструменти, пристосування;	1	
10	Технологічна послідовність виготовлення виробу. Практична робота. Визначення послідовності виготовлення виробу.		<i>визначає</i> технологічну послідовність виготовлення вишитого виробу;	1	
11	Виготовлення виробу. Практична робота. Вишивання виробу. Організація робочого місця.		<i>вишиває</i> виріб; <i>організовує</i> робоче місце під час виконання роботи; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог;	1	

12	Виготовлення виробу. Правила безпечної праці, санітарно-гігієнічні вимоги та організація робочого місця. Практична робота. Вишивання виробу.		<i>вишиває</i> виріб; <i>організовує</i> робоче місце під час виконання роботи; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог;	1	
13	Обробка країв виробу торочками. Практична робота. Обробка країв виробу.		<i>обробляє</i> краї виробу;	1	
14	Остаточна обробка вишитого виробу. Догляд за виробом. Практична робота. Виконання волого-теплової обробки виробу.	Догляд за виробами із натуральних матеріалів. Захист різних конструкційних матеріалів від негативного впливу кліматичних та інших факторів.	<i>виконує</i> волого-теплову обробку виробу;	1	
Презентація та оцінка проектної діяльності.					
15	Контроль якості виробу. Естетична та економічна оцінка виробу. Практична робота. Контроль якості та визначення собівартості виробу.		<i>контролює</i> якість виробу; <i>аналізує</i> результати роботи; <i>визначає</i> собівартість виробу;	1	
16	Презентація вишитих виробів. Захист проекту. Виставка творчих учнівських проектів. Практична робота. Захист проекту.		<i>Захищає</i> проект; <i>здійснює</i> самооцінку виготовленого виробу і процесу праці за загальними естетичними та функціональними показниками.	1	

Варіативний модуль Технологія обробки деревини (7-9 клас)

Пояснювальна записка

Зміст модуля передбачає ознайомлення учнів 7-9 класів з загальними відомостями про деревину як конструкційний матеріал, способи обробки деревини, технологією виконання операцій .

Обробка деревини передбачається через проектно-технологічну діяльність. Учні вчать визначати завдання для виконання проекту, працюють з інформаційними джерелами, створюють банк ідей, проводять аналіз та систематизують інформацію, розробляють власні міні-проекти.

Теоретичні і практичні заняття передбачають залучення учнів до творчої діяльності: вибір об'єкта виготовлення, самостійний вибір конструкції виробу, обґрунтування вибору, нескладні економічні розрахунки і пропозиції щодо здешевлення виробів, планування різних видів робіт, удосконалення обладнання, технологічного процесу, підвищення якості і продуктивності праці.

Як результат роботи над змістом модуля, учні мають виконати та захистити проект.

Для реалізації змісту модуля в навчальному закладі мають бути відповідні умови.

Під час виконання робіт необхідно приділяти увагу особистій гігієні, правилам безпечної праці, організації робочого місця та санітарно-гігієнічним вимогам.

Тематичний план

№ з.п.	Назва теми	Кількість годин
1.	Основи вивчення матеріалів та способів їх обробки	4
2.	Проектування та виготовлення виробу із деревини	10
3.	Презентація та оцінка результатів проектної діяльності	2
	Всього	16

Календарно-тематичне планування.

№ з. п.	Теми уроків та лабораторно-практичні роботи.	Зміст базового модуля	Вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів	К-сть год.	Дата проведення
Загальні відомості про обробку деревини.					
1	<p>Деревина як конструкційний матеріал та його вибір. Породи деревини. Технологічні властивості деревини. Пиломатеріали. Вимоги до заготовок. Вплив фізичних та технологічних властивостей на вибір деревини для виготовлення різних виробів. Вади деревини.</p> <p>Лабораторно-практична робота. Ознайомлення з деревиною як конструкційним матеріалом.</p>	<p>Види конструкційних матеріалів, які застосовуються для проектування і виготовлення виробів: природні матеріали та матеріали штучного походження (синтетичні).</p>	<p><i>Характеризує</i> деревину як конструкційний матеріал; <i>розрізняє</i> породи деревини; <i>визначає</i> вологість і твердість деревини; <i>добирає</i> деревину для виготовлення виробу; <i>здійснює</i> підготовку матеріалу до роботи; <i>обґрунтовує</i> добір конструкційних матеріалів залежно від призначення виробу;</p>	1	
2	<p>Технічне конструювання. Масштаб, типи ліній, нанесення розмірів, ескіз, креслення.</p> <p>Практична робота. Використання ескізу і креслень деталей виробу.</p>	<p>Основні типи креслярських ліній. Розміри на кресленнях. Використання ескізу і креслень деталей виробу.</p>	<p><i>розкриває</i> поняття технічного малюнка, ескізу, масштабу;</p>	1	
3	<p>Відомості про сучасні методи обробки деревини. Ознайомлення з технологією обробки деревини. Основні технологічні операції. Способи з'єднання деталей. Інструмент та пристрої для обробки деревини. Вимірювальний та розмічальний інструмент. Припуск на обробку.</p> <p>Практична робота. Виготовлення виробу за зразком.</p>		<p><i>складає</i> план роботи з виготовлення виробу; <i>виконує</i> розмічання заготовок із деревини; <i>виготовляє</i> виріб за зразком; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічні вимоги. <i>організовує</i> робоче місце. <i>називає</i> види інструментів для вимірювання та розмічання, види опорядження;</p>	1	

4	<p>Вимоги до виробів із деревини (естетичні, економічні). Показники якості виробу (функціональність, естетичність, ергономічність, технологічність, економічність). Опоряджувальні роботи. Оцінювання якості виробу. Правила безпечної праці при роботі столярним інструментом. Організація робочого місця, санітарно-гігієнічні вимоги. Практична робота. Опорядження виробу.</p>	<p>Захист різних конструкційних матеріалів від негативного впливу кліматичних та інших факторів. Догляд за виробами із натуральних матеріалів.</p>	<p><i>виготовляє</i> виріб за зразком; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічні вимоги. <i>організовує</i> робоче місце. <i>називає</i> види опорядження;</p>	1	
Проектування та виготовлення виробу із деревини.					
5	<p>Постановка проблеми. Визначення завдань для виконання проекту. Практична робота. Складання плану роботи з виконання проекту.</p>	<p>Визначення зразків для проектування.</p>	<p><i>вибирає</i> та <i>обґрунтовує</i> конструкцію об'єкта проектування; <i>складає</i> план роботи з виконання проекту та план проектної діяльності;</p>	1	
6	<p>Робота з інформаційними джерелами. Створення банку ідей. Аналіз та систематизація інформації. Методи проектування (метод фокальних об'єктів). Практична робота. Вибір та обґрунтування виробу для проектування та виготовлення.</p>	<p>Робота з інформаційними джерелами. Вибір та обґрунтування виробу для проектування та виготовлення. Метод фокальних об'єктів.</p>	<p><i>Використовує</i> інформаційні джерела під час проектування виробу; <i>використовує</i> методи проектування та метод фокальних об'єктів під час визначення та обґрунтування конструкції виробу;</p>	1	
7	<p>Основні етапи проектування виробу: організаційно-підготовчий, конструкторський, технологічний, заключний. Практична робота. Складання технологічної послідовності виготовлення виробу (плоских або об'ємних);</p>		<p><i>складає</i> технологічну послідовність виготовлення виробу (плоских або об'ємних);</p>	1	

8	Розробка ескізу виробу. Практична робота. Використання ескізу і креслень деталей виробу.	Основні типи креслярських ліній. Розміри на кресленнях. Використання ескізу і креслень деталей виробу.	<i>виконує</i> технічний малюнок, креслення виробу в масштабі та в натуральну величину; <i>розробляє</i> ескіз виробу;	1	
9	Вибір конструкційних матеріалів. Практична робота. Підбір конструкційних матеріалів для виготовлення виробу.	Види конструкційних матеріалів, які застосовуються для проектування і виготовлення виробів: природні матеріали та матеріали штучного походження (синтетичні).	<i>добирає</i> матеріал, інструменти, пристосування;	1	
10	Технологічний процес виготовлення проєктованого виробу Практична робота. Виготовлення проєктованого виробу		<i>добирає</i> технологію обробки матеріалу; <i>організовує</i> робоче місце під час виконання різних робіт; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог;	1	
11	Опоряджувальні та оздоблювальні роботи. Практична робота. Опорядження та оздоблення виробу.		<i>добирає</i> та оздоблює виріб;	1	
12	Опоряджувальні та оздоблювальні роботи. Практична робота. Опорядження та оздоблення виробу.		<i>добирає</i> та оздоблює виріб;	1	
13	Контроль якості виробу. Практична робота. Контроль розмірів та якості виробу.	Догляд за виробами із натуральних матеріалів. Захист різних конструкційних матеріалів від негативного впливу кліматичних та інших факторів.	<i>контролює</i> розміри, якість виробу;	1	

14	Догляд за виробом. Економічне обґрунтування виробу. Практична робота. Визначення собівартості виробу.		<i>визначає</i> собівартість виробу;	1	
Презентація та оцінка проектної діяльності.					
15	Захист проекту (за планом).		<i>Захищає</i> проект;	1	
16	Оцінка виготовленого виробу і процесу праці за загальними естетичними та функціональними показниками.		<i>здійснює</i> оцінку виготовленого виробу і процесу праці за загальними естетичними та функціональними показниками.	1	

Варіативний модуль Технологія слюсарної обробки металів (7-9 клас)

Пояснювальна записка

Зміст модуля передбачає ознайомлення учнів 7-9 класів з слюсарною обробкою металів та сплавів.

Виготовлення виробів з використанням слюсарних операцій передбачається через проектно-технологічну діяльність. Як результат роботи над змістом модуля, учні мають оволодіти основними слюсарними операціями та виконати творчий проект.

Реалізація модуля виконується в слюсарній або комбінованій майстерні та не передбачає додаткового і спеціального обладнання.

Під час виконання робіт необхідно приділяти увагу правилам безпечної праці, організації робочого місця та санітарно-гігієнічним вимогам.

Тематичний план

№ з.п.	Назва теми	Кількість годин
1.	Основи технології слюсарної обробки металу.	6
2.	Проектування та виготовлення виробів.	8
3.	Презентація та оцінка результатів проектної діяльності	2
	Всього	16

Календарно-тематичне планування.

№ з. п.	Теми уроків та лабораторно-практичні роботи.	Зміст базового модуля	Вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів	К-сть год.	Дата проведення
Основи технології слюсарної обробки металу.					
1	Робота з інформаційними джерелами та визначення зразків для проектування. Метод фокальних об'єктів. Практична робота. Підбір виробу для проектування та виготовлення.	Робота з інформаційними джерелами. Визначення зразків для проектування. Вибір та обґрунтування виробу для проектування та виготовлення. Метод фокальних об'єктів.	<i>уміє</i> працювати з інформаційними джерелами; <i>створює</i> ескізний малюнок; <i>використовує</i> метод фокальних об'єктів під час визначення та обґрунтування конструкції майбутнього виробу;	1	

2	<p>Основні типи креслярських ліній. Розміри на кресленнях. Використання ескізу і креслень деталей виробу.</p> <p>Практична робота. Виконання ескізу і креслень деталей виробу.</p>	<p>Основні типи креслярських ліній. Розміри на кресленнях. Використання ескізу і креслень деталей виробу.</p>	<p><i>Знає</i> основні типи креслярських ліній; <i>Розуміє та використовує</i> готові креслення та ескізи;</p>	1	
3	<p>Сталь як конструкційний матеріал. Сортовий прокат. Випрямлення металевих заготовок. Розмічальні роботи. Штангенциркуль.</p> <p>Практична робота. Підбір конструкційних матеріалів для виготовлення виробу.</p>	<p>Види конструкційних матеріалів, які застосовуються для проектування і виготовлення виробів: природні матеріали та матеріали штучного походження (синтетичні).</p>	<p><i>використовує</i> штангенциркуль для контролю розмірів виробу; <i>виконує</i> випрямлення, розмічання металів;</p>		
4	<p>Різання слюсарною ножівкою. Обпилювання заготовок із сортового прокату.</p> <p>Практична робота. Вирізання та обпилювання заготовок виробу.</p>		<p><i>виконує</i> різання, обпилювання та опорядження металів;</p>	1	
5	<p>Свердління. Розпилювання. Нарізування внутрішньої метричної різьби.</p> <p>Практична робота. З'єднання деталей виробу.</p>		<p><i>нарізає</i> метричну різьбу; <i>виконує</i> нарізання метричної різьби</p>	1	
6	<p>Опорядження виробів з металів. Виготовлення простого виробу із сортового прокату. Правила безпечної роботи та санітарно-гігієнічні вимоги. Організація робочого місця.</p> <p>Практична робота. Опорядження простого виробу.</p>	<p>Захист різних конструкційних матеріалів від негативного впливу кліматичних та інших факторів. Догляд за виробами із натуральних матеріалів.</p>	<p><i>виконує</i> опорядження металів; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог; <i>організовує</i> робоче місце, підготовлює верстат до роботи</p>	1	

Проектування та виготовлення виробу з металу.

7	<p>Постановка проблеми. Визначення завдань для виконання проекту. Робота з інформаційними джерелами. Створення банку ідей. Аналіз та систематизація інформації. Практична робота. Вибір та обґрунтування виробу для проектування та виготовлення.</p>	<p>Робота з інформаційними джерелами. Визначення зразків для проектування. Вибір та обґрунтування виробу для проектування та виготовлення.</p>	<p><i>Складає</i> план роботи з виконання проекту та план проектної діяльності; <i>здійснює</i> пошук інформації та виробів-аналогів; <i>аналізує та систематизує</i> інформацію;</p>	1	
8	<p>Розробка ескізу та технологічної послідовності виготовлення виробу. Практична робота. Розробка ескізу та технологічної послідовності виготовлення виробу.</p>	<p>Розміри на кресленнях. Використання ескізу і креслень деталей виробу.</p>	<p><i>розробляє</i> ескіз виробу та технологічну послідовність;</p>	1	
9	<p>Вибір конструкційних матеріалів. Практична робота. Підбір конструкційних матеріалів для виготовлення виробу.</p>		<p><i>добирає</i> матеріали, інструменти, пристосування;</p>	1	
10	<p>Технологічний процес виготовлення проєктованого виробу Практична робота. Виготовлення проєктованого виробу</p>		<p><i>визначає</i> спосіб з'єднання деталей; <i>організовує</i> робоче місце під час виконання різних робіт; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог;</p>	1	
11	<p>Опоряджувальні та оздоблювальні роботи. Практична робота. Опорядження та оздоблення виробу.</p>		<p><i>добирає та оздоблює</i> виріб; <i>організовує</i> робоче місце під час виконання різних робіт;</p>	1	

12	Опоряджувальні та оздоблювальні роботи. Практична робота. Опорядження та оздоблення виробу.		<i>добирає</i> та оздоблює виріб; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог;	1	
13	Контроль якості виробу. Догляд за виробом. Практична робота. Контроль розмірів та якості виробу.		<i>контролює</i> якість виробу;	1	
14	Економічне обґрунтування виробу. Маркетингові дослідження Практична робота. Визначення собівартості виробу.		<i>визначає</i> собівартість виробу.	1	
Презентація та оцінка проектної діяльності.					
15	Захист проекту (за планом).		<i>Захищає</i> проект; <i>здійснює</i> оцінку виготовленого виробу і процесу праці за загальними естетичними та функціональними показниками.	1	
16	Оцінка виготовленого виробу і процесу праці за загальними естетичними та функціональними показниками.		<i>здійснює</i> оцінку виготовленого виробу і процесу праці за загальними естетичними та функціональними показниками.	1	

Варіативний модуль Технологія плетіння з лози (7-9 клас)

Пояснювальна записка

Зміст модуля передбачає ознайомлення учнів з технологією лозоплетіння, як одним із найдавніших видів народного-ужиткового мистецтва. Оволодіння цією технологією дає можливість :

- відновлювати народні традиції,
- вивчити основи лозоплетіння,
- проявляти свої творчі здібності.

Використовується ця технологія для виготовлення різноманітних предметів побуту. Створюючи проекти (вироби) за власним задумом діти вчаться активно ділитися знаннями що сприяє пошуку нових ідей, відповідає потребам шкільного колективу, формуючи навички роботи в групах.

Під час виконання робіт необхідно приділяти увагу правилам безпечної праці, організації робочого місця та санітарно-гігієнічним вимогам.

Тематичний план

№ з.п.	Назва теми	Кількість годин
1.	Основи технології лозоплетіння.	4
2.	Проектування та виготовлення виробів.	10
3.	Презентація та оцінка результатів проектної діяльності	2
	Всього	16

Календарно-тематичне планування

№ з.п.	Теми уроків і лабораторно-практичних робіт	Зміст базового модуля	Вимоги до рівня підготовки учня	Кількість годин	Дата проведення
Основи технології лозоплетіння. (4 год.)					
1	Короткі історичні відомості з розвитку плетіння з лози. Декоративні і технологічні особливості плетіння з лози. Практична робота Заготовка і підготовка лози до плетіння..	Робота з інформаційними джерелами.	<i>характеризує</i> декоративно-технологічні особливості плетіння з лози; <i>називає</i> техніки плетіння; <i>визначає</i> послідовність підготовки матеріалу до плетіння;	1	

2	<p>Спеціальні інструменти та пристрої для виготовлення різноманітних плетених виробів</p> <p>Практична робота Техніки лозоплетіння (пошарове, квадратне, ажурне).</p>	<p>Визначення зразків для проектування.. Метод фокальних об'єктів.</p>	<p><i>добирає</i> інструмент, що необхідний для роботи; <i>вміє</i> користуватися інструментами для лозоплетіння;</p>	1	
3	<p>Виготовлення шаблонів та елементів нескладного плетеного виробу.</p> <p>Практична робота З'єднання елементів у виріб.</p>	<p>Основні типи креслярських ліній. Розміри на кресленнях. Використання ескізу і креслень деталей виробу.</p>	<p><i>виготовляє</i> необхідні шаблони та елементи плетеного виробу; <i>з'єднує</i> елементи у готовий виріб;</p>	1	
4	<p>Правила техніки безпеки та санітарно-гігієнічні вимоги при роботі з природними матеріалами.</p> <p>Практична робота Заготовка і підготовка лози до плетіння..</p>	<p>Вибір та обґрунтування виробу для проектування та виготовлення</p>	<p><i>дотримується</i> правил безпечної праці при роботі з інструментами для плетіння та іншими столярними і слюсарними інструментами для виготовлення деталей виробів</p>	1	
Проектування та виготовлення виробів. (11 год)					
5	<p>Постановка проблеми. Визначення завдань для виконання проекту.</p> <p>Практична робота Робота з інформаційними джерелами.</p>		<p><i>здійснює</i> пошук інформації для створення банку ідей та систематизацію інформації; <i>добирає</i> матеріали, інструменти та пристосування; <i>визначає</i> спосіб з'єднання деталей між собою та з основою виробу; <i>дотримується</i> правил безпечної роботи під час виконання практичних робіт.</p>	1	

6	Аналіз та систематизація інформації Практична робота Аналіз та систематизація інформації	Застосування автоматичних приладів на виробництві та в побуті. Застосування комп'ютерної техніки у сучасних технологічних процесах	<i>здійснює</i> пошук інформації для створення банку ідей та систематизацію інформації; <i>дотримується</i> правил безпечної роботи під час виконання практичних робіт.	1	
7	Створення власного проекту плетеного виробу використовуючи наявні зразки виробів. Практична робота Створення власного проекту плетеного виробу використовуючи наявні зразки виробів.	Виконання ескізного малюнку виробу із зазначенням інформації необхідної для його виготовлення	<i>розробляє</i> проект плетеного виробу, використовуючи схеми плетіння; <i>дотримується</i> правил безпечної роботи під час виконання практичних робіт.	1	
8	Створення ескізу (схеми) виробу. Практична робота Створення ескізу (схеми) виробу.		<i>розробляє</i> проект плетеного виробу, використовуючи схеми плетіння; <i>дотримується</i> правил безпечної роботи під час виконання практичних робіт.	1	
9	Підбір та підготовка шаблону та матеріалу до виготовлення плетеного виробу (кошика). Практична робота Техніка лозоплетіння	Типові та спеціальні деталі.	<i>розробляє</i> проект плетеного виробу, використовуючи схеми плетіння; <i>дотримується</i> правил безпечної роботи під час виконання практичних робіт.	1	
10	Виготовлення елементів плетеного виробу (виготовлення обруча). Практична робота Техніка лозоплетіння		<i>виконує</i> прийоми плетіння різними техніками; <i>застосовує</i> способи виготовлення елементів плетеного виробу - плетеного обруча, дна при виготовленні проекту виробу; <i>дотримується</i> правил безпечної роботи під час виконання практичних робіт <i>виконує</i> прийоми плетіння різними техніками;	1	

11	Виготовлення елементів плетеного виробу (плетення дна). Практична робота Техніка лозоплетіння		<i>виконує</i> прийоми плетіння різними техніками; <i>застосовує</i> способи виготовлення елементів плетеного виробу - плетеного обруча, дна при виготовленні проекту виробу; <i>дотримується</i> правил безпечної роботи під час виконання практичних робіт.	1	
12	Плетіння виробу. Практична робота Техніка лозоплетіння		<i>виконує</i> прийоми плетіння різними техніками; <i>застосовує</i> способи виготовлення елементів плетеного виробу - плетеного обруча, дна при виготовленні проекту виробу; <i>дотримується</i> правил безпечної роботи під час виконання практичних робіт.	1	
13	З'єднання деталей у виріб. Практична робота Техніка лозоплетіння	Види з'єднань деталей: рухомі й нерухомі, рознімні й не рознімні.	<i>виконує</i> прийоми плетіння різними техніками; <i>застосовує</i> способи виготовлення елементів плетеного виробу - плетеного обруча, дна при виготовленні проекту виробу; <i>дотримується</i> правил безпечної роботи під час виконання практичних робіт.	1	
14	Оздоблення виробу природними та штучними матеріалами. Практична робота Техніка лозоплетіння		<i>виконує</i> прийоми плетіння різними техніками; <i>застосовує</i> способи виготовлення елементів плетеного виробу - плетеного обруча, дна при виготовленні проекту виробу; <i>дотримується</i> правил безпечної роботи під час виконання практичних робіт.	1	

15	Практична робота Економічне обґрунтування виробу.		<i>виконує</i> прийоми плетіння різними техніками; <i>застосовує</i> способи виготовлення елементів плетеного виробу - плетеного обруча, дна при виготовленні проекту виробу; <i>дотримується</i> правил безпечної роботи під час виконання практичних робіт.	1	
Презентація та оцінка результатів проектної діяльності.					
16	Презентація та оцінка результатів проектної діяльності. Захист проекту (за планом).	Застосування комп'ютерної техніки у сучасних технологічних процесах	<i>Захищає</i> проект; <i>здійснює</i> оцінку проекту виробу і процесу праці за загальними естетичними та функціональними показниками.	1	

Варіативний модуль Технологія писанкарства (7-9 клас)

Пояснювальна записка

Зміст модуля передбачає ознайомлення учнів з одним із найдавніших видів декоративно-ужиткового мистецтва – яскравою народною творчістю – писанкарством.

Писанки, прикрашені різноманітним орнаментом яйця, були в Україні одним з найпоширеніших видів народної творчості. Різноманітність художніх традицій у цьому виді народного мистецтва – надзвичайна, що дає унікальний матеріал для вивчення української національної орнаментики.

Для виготовлення виробів у цій техніці використовують яйця (як натуральні так і виточені з деревини). Інструменти для розписування (писачок) можна виготовити самостійно.

Учні ознайомлюються з різними видами технік писанкарства (крашанка, крапанка, писанка з малюнками-символами). Ознайомлення із символами в писанкарстві дасть можливість учням виконати оригінальну проектну роботу, використовуючи різні або улюблену техніки.

Під час виконання робіт необхідно приділяти увагу правилам безпечної праці, організації робочого місця та санітарно-гігієнічним вимогам, протипожежній безпеці.

Тематичний план

№ з. п.	Назва теми	Кількість годин
1	Основи технології писанкарства	4
2	Проектування і виготовлення писанок	11
3	Презентація виготовлених писанок	1
	Всього	16

Календарно-тематичне планування

№ з.п	Теми уроків і лабораторно-практичних робіт	Зміст базового модуля	Вимоги до рівня підготовки учня	Кількість годин	Дата проведення
Основи технології писанкарства. (4 год.)					
1	Короткі історичні відомості про культурний символ України – писанку, її місце в сучасному декоративно-ужитковому мистецтві. Практична робота Техніки писанкарства (писанка з малюнками-символами).	Робота з інформаційними джерелами.	<i>Називає і розпізнає:</i> техніки писанкарства (які вивчаються); символи, які використовуються в писанкарстві;	1	

2	Орнаменти писанкарства. Символи в писанкарстві. Практична робота Техніки писанкарства (крашанка,).	Визначення зразків для проектування.. Метод фокальних об'єктів.	<i>добирає</i> матеріали, інструменти; <i>виготовляє</i> писанки техніками, які вивчаються (з нескладними малюнками);	1	
3	Матеріали для виготовлення писанок, їх властивості. Інструменти та пристосування (писачок, олівець, ложка, підставка металева для свічки), серветки з тканини). Практична робота Техніки писанкарства (крапанка).	Основні типи креслярських ліній. Розміри на кресленнях. Використання ескізу і креслень деталей виробу.	<i>добирає</i> матеріали, інструменти; <i>виготовляє</i> писанки техніками, які вивчаються (з нескладними малюнками);	1	
4	Організація робочого місця. Правила безпечної праці, санітарно-гігієнічні вимоги Протипожежна безпека. Практична робота Технологія писанкарства.	Вибір та обґрунтування виробу для проектування та виготовлення	<i>організовує</i> робоче місце. <i>дотримується</i> правил безпечної праці, пожежної безпеки; санітарно-гігієнічних вимог.	1	
Проектування та виготовлення писанок (11 год)					
5	Визначення завдань для виконання проекту. Практична робота Виготовлення писанки.		<i>Складає</i> план роботи з виконання проекту та план проектної діяльності; <i>добирає</i> яйце, барвники, писачок, <i>виконує</i> нанесення малюнка на поверхню яйця; <i>виготовляє</i> писанку; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил пожежної безпеки, безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог.	1	
6	Пошук аналогів писанок , малюнків. Практична робота Виготовлення писанки.		<i>здійснює</i> пошук виробів аналогів; <i>створює</i> ескізний малюнок на основі символів;	1	

7	Створення ескізного малюнка для писанки на основі символів. Практична робота Виготовлення писанки.	Основи біоніки у проектуванні. Виконання моделей і макетів із різних матеріалів (пластилін, папір, картон, текстильний матеріал тощо).	<i>складає</i> карту послідовності нанесення кольорів; <i>виготовляє</i> писанку; <i>організовує</i> робоче місце;	1	
8	Добір кольорів. Практична робота Виготовлення писанки.	Композиційні матеріали як сучасний вид технологій із створення нових конструкційних матеріалів.	<i>добирає</i> яйце, барвники, писачок <i>добирає</i> яйце, барвники, писачок, <i>виконує</i> нанесення малюнка на поверхню яйця; <i>виготовляє</i> писанку; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил пожежної безпеки,		
9	Підготовка яйця до розписування. Практична робота Виготовлення писанки.	Виконання ескізного малюнку виробу із зазначенням інформації необхідної для його виготовлення.	<i>готує</i> поверхню яйця, розчини барвників, оцту; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил пожежної безпеки,	1	
10	Приготування барвників Практична робота Виготовлення писанки.	Способи отримання штучних і синтетичних матеріалів. Їх вплив на здоров'я людини і навколишнє середовище.	<i>добирає</i> яйце, барвники, писачок, <i>виконує</i> нанесення малюнка на поверхню яйця; <i>виготовляє</i> писанку; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил пожежної безпеки, безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог.	1	
11	Виготовлення писанки. Практична робота Виготовлення писанки.	Догляд за виробами із натуральних матеріалів.	<i>добирає</i> яйце, барвники, писачок, <i>виконує</i> нанесення малюнка на поверхню яйця; <i>виготовляє</i> писанку; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил пожежної безпеки, безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог.	1	

12	Виготовлення писанки. Практична робота Виготовлення писанки.	Захист різних конструкційних матеріалів від негативного впливу кліматичних та інших факторів	<i>добирає</i> яйце, барвники, писачок, <i>виконує</i> нанесення малюнка на поверхню яйця; <i>виготовляє</i> писанку; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил пожежної безпеки, безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог.	1	
13	Виготовлення писанки. Практична робота Виготовлення писанки.		<i>добирає</i> яйце, барвники, писачок, <i>виконує</i> нанесення малюнка на поверхню яйця; <i>виготовляє</i> писанку; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил пожежної безпеки, безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог.	1	
14	Виготовлення писанки. Практична робота Виготовлення писанки.		<i>добирає</i> яйце, барвники, писачок, <i>виконує</i> нанесення малюнка на поверхню яйця; <i>виготовляє</i> писанку; <i>організовує</i> робоче місце;	1	
15	Виготовлення писанки. Практична робота Виготовлення писанки.		<i>добирає</i> яйце, барвники, писачок, <i>виконує</i> нанесення малюнка на поверхню яйця; <i>виготовляє</i> писанку; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил пожежної безпеки, безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог.	1	
Презентація виготовлених виробів. (1 год)					
16	Презентація та оцінка результатів проектної діяльності. Захист проекту (за планом).	Застосування комп'ютерної техніки у сучасних технологічних процесах	<i>Визначає</i> собівартість виробу; <i>компонує</i> портфолію; <i>захищає</i> проект; <i>здійснює</i> оцінку виготовлення виробу і процесу праці за загальними естетичними, художніми та функціональними показниками.	1	

Варіативний модуль Технологія оздоблення одягу (7-9 клас)

Пояснювальна записка

Зміст модуля передбачає ознайомлення учнів 7-9 класів з різними видами оздоблення одягу, яке по праву можна вважати роботою дизайнера одягу. Одяг, оздоблений модними, красивими елементами, не тільки виявляє індивідуальність, а й свідчить про майстерність його власника.

В «Основах технології оздоблення одягу» передбачено ознайомлення учнів із видами оздоблення із різних матеріалів. Учитель добирає із кожного виду той чи інший елемент для виконання учнями. Учні мають сформулювати уміння із їх виконання.

Проектування оздоблення виробів полягає в тому, що учні добирають виріб для оздоблення і виконують його оздоблення (вид – за вибором учнів). Це можуть бути і коміри (сплетені, вишиті тощо), і кишеньки, і брошки, і намисто, і вишивка на одязі чи на комірі тощо.

Складність техніки оздоблення має відповідати віковим особливостям учнів.

Оздоблення одягу запропонованими техніками не потребує дорогих матеріалів, інструментів та складного обладнання.

Під час виконання робіт необхідно приділяти увагу правилам безпечної праці, організації робочого місця та санітарно-гігієнічним вимогам.

Тематичний план

№ з. п.	Назва теми	Кількість годин
1	Основи технології оздоблення одягу.	4
2	Проектування оздоблення виробів.	11
3	Презентація оздоблених виробів.	1
	Всього	16

Календарно-тематичне планування

№ з.п	Теми уроків і лабораторно-практичних робіт	Зміст базового модуля	Вимоги до рівня підготовки учня	Кількість годин	Дата проведення
Основи технології оздоблення одягу (4 год.)					
1	Загальні відомості про оздоблення одягу. Види та способи оздоблення одягу. Лабораторно-практична робота Матеріали та інструменти, які необхідні для виготовлення кожного виду оздоблення.	Основи біоніки у проектуванні. Виконання моделей і макетів із різних матеріалів (пластилін, папір, картон, текстильний матеріал тощо). Відомості про основні базові технології: механічні, хімічні, біологічні, енергетичні, інформаційні.	<i>Називає та розрізняє</i> види оздоблення; <i>характеризує</i> матеріали для різних видів оздоблення; <i>добирає</i> матеріали та інструменти, які використовуються для різних видів оздоблення; <i>виконує</i> елементи різних видів оздоблення;	1	

2	<p>Технологія виконання оздоблювальних елементів (жабо, кокіл'є, банти, волани, канти, оборки, буфи тощо).</p> <p>Практична робота</p> <p>Технологія виконання оздоблення сутажем, тасьмою, руликом, шнурами, помпонами та китицями.</p>	<p>Основні типи креслярських ліній. Розміри на кресленнях. Використання ескізу і креслень деталей виробу. Комбінаторика у художньому конструюванні. Симетрія і асиметрія. Ритм. Динамічні й статичні форми. Рівновага. Фактура матеріалу.</p>	<p><i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог.</p>	1	
3	<p>Технологія оздоблення виробів ручними швами, вишивкою, бісером, штучними квітами, плетеними елементами, макраме.</p> <p>Практична робота</p> <p>Технологія оздоблення виробів</p>	<p>Автоматизація, комп'ютеризація технологічних процесів, застосування промислових роботів.</p>		1	
4	<p>Термінологія ручних та машинних робіт, які застосовуються під час виконання оздоблювальних робіт.</p> <p>Санітарно-гігієнічні вимоги, правила безпечної праці, організація робочого місця при виконанні різних видів оздоблювальних робіт.</p> <p>Технологія оздоблення виробів</p>	<p>Композиційні матеріали як сучасний вид технологій із створення нових конструкційних матеріалів.</p>		1	
Проектування оздоблення виробів. (11 год.)					
5	<p>Добір виробу для оздоблення та виду оздоблення.</p> <p>Лабораторно-практична робота</p> <p>Обґрунтування добору виробу та виду</p>	<p>Вибір та обґрунтування виробу для проектування та виготовлення. Метод фокальних об'єктів.</p>	<p><i>обґрунтовує</i> добір виду оздоблення для обраного виробу; розробляє критерії оздоблення виробу;</p>	1	

6	Критерії оздоблення виробу. Пошук аналогів виробів та видів оздоблення. Практична робота Створення ескізного малюнку виробу з оздобленням.	Робота з інформаційними джерелами. Визначення зразків для проектування. Виконання ескізного малюнку виробу із зазначенням інформації необхідної для його виготовлення.	<i>Складає</i> план роботи із оздоблення виробу; <i>добирає</i> виріб для оздоблення та вид оздоблення; <i>здійснює</i> пошук виробів-аналогів та видів оздоблення виробу;	1	
7	Підготовка виробу до оздоблення. Практична робота Оздоблення виробу. Контроль якості роботи з оздоблення виробу.		<i>готує</i> виріб до оздоблення; <i>виконує</i> оздоблення; <i>контролює</i> якість роботи; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог; <i>оформлює</i> портфоліо	1	
8	Оздоблення виробу. Контроль якості роботи з оздоблення виробу. Практична робота Оздоблення виробу.	Застосування автоматичних приладів на виробництві та в побуті.	<i>готує</i> виріб до оздоблення; <i>виконує</i> оздоблення; <i>контролює</i> якість роботи; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог;	1	
9	Оздоблення виробу. Контроль якості роботи з оздоблення виробу Практична робота Оздоблення виробу. .	Застосування комп'ютерної техніки у сучасних технологічних процесах	<i>готує</i> виріб до оздоблення; <i>виконує</i> оздоблення; <i>контролює</i> якість роботи; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог; <i>оформлює</i> портфоліо	1	
10	Оздоблення виробу. Контроль якості роботи з оздоблення виробу. Практична робота Оздоблення виробу.		<i>готує</i> виріб до оздоблення; <i>виконує</i> оздоблення; <i>контролює</i> якість роботи; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог; <i>оформлює</i> портфоліо	1	

11	<p>Оздоблення виробу. Контроль якості роботи з оздоблення виробу. Практична робота Оздоблення виробу.</p>		<p><i>готує виріб до оздоблення; виконує оздоблення; контролює якість роботи; організовує робоче місце; дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог; оформлює портфоліо</i></p>	1	
12	<p>Оздоблення виробу. Контроль якості роботи з оздоблення виробу. Практична робота Оздоблення виробу.</p>		<p><i>готує виріб до оздоблення; виконує оздоблення; контролює якість роботи; організовує робоче місце; дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог; оформлює портфоліо</i></p>	1	
13	<p>Оздоблення виробу. Контроль якості роботи з оздоблення виробу. Практична робота Оздоблення виробу.</p>		<p><i>готує виріб до оздоблення; виконує оздоблення; контролює якість роботи; організовує робоче місце; дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог; оформлює портфоліо</i></p>	1	
14	<p>Оздоблення виробу. Контроль якості роботи з оздоблення виробу. Практична робота Оздоблення виробу.</p>		<p><i>готує виріб до оздоблення; виконує оздоблення; контролює якість роботи; організовує робоче місце; дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог; оформлює портфоліо</i></p>	1	

15	<p>Оздоблення виробу. Контроль якості роботи з оздоблення виробу. Практична робота Оздоблення виробу.</p>		<p><i>готує виріб до оздоблення; виконує оздоблення; контролює якість роботи; організовує робоче місце; дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог; оформлює портфолію</i></p>	1	
Презентація оздоблених виробів. (1 год)					
16	<p>Презентація, самооцінка та оцінювання виробів. Лабораторно-практична робота Презентація, самооцінка та оцінювання</p>		<p><i>Презентує свій виріб; самооцінює виріб.</i></p>	1	

Варіативний модуль
Технологія виготовлення виробів у техніці «Макраме»
(7-9 клас)

Тематичний план.

№	Назва	Кількість годин
1.	Основи технології виготовлення виробів в техніці макраме.	4
2.	Проектування та виготовлення виробів технікою «макраме».	11
3.	Презентація та оцінка результатів проектної діяльності.	1
4	Всього	16

Календарно-тематичне планування

№ з.п	Теми уроків і лабораторно-практичних робіт	Зміст базового модуля	Вимоги до рівня підготовки учня	Кількість годин	Дата проведення
Основи технології виготовлення виробів в техніці макраме. (4 год.)					
1	Короткі відомості з історії виникнення макраме Місце та роль плетіння макраме в сучасному декоративно-прикладному мистецтві. Інструменти та обладнання для роботи. Матеріали для плетіння макраме. Лабораторно-практична робота Розрахунок необхідної кількості матеріалів.	Основи біоніки у проектуванні. Виконання моделей і макетів із різних матеріалів (пластилін, папір, картон, текстильний матеріал тощо). Відомості про основні базові технології: механічні, хімічні, біологічні, енергетичні, інформаційні.	<i>Розрізняє</i> вироби виготовлені в техніці макраме; <i>називає</i> види виробів виготовлених в техніці макраме; <i>називає</i> та <i>характеризує</i> матеріали, інструменти та обладнання; <i>добирає та обґрунтовує</i> матеріали та інструменти; <i>розраховує</i> необхідну кількість матеріалів;	1	
2	Види плоских вузлів (правосторонній, лівосторонній). Кручений ланцюжок. Техніка плетіння вузлів: «шишка», «піко», «хамелеон», «фріволіте», «жозефіна». Практична робота Технологія плетіння макраме.	Основні типи креслярських ліній. Розміри на кресленнях. Використання ескізу і креслень деталей виробу.	<i>виконує</i> елементи макраме які вивчаються; <i>читає</i> схеми для плетіння в техніці макраме; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці під час виконання плетіння.	1	

3	<p>Види репсових вузлів. Вертикальні, горизонтальні, діагональні бриди. Візерунки та їх утворення: ромб з квадратних вузлів, ромб з репсових вузлів.</p> <p>Практична робота Технологія плетіння макраме.</p>	<p>Композиційні матеріали як сучасний вид технологій із створення нових конструкційних матеріалів.</p>	<p><i>виконує</i> елементи макраме які вивчаються; <i>читає</i> схеми для плетіння в техніці макраме; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці під час виконання плетіння.</p>	1	
4	<p>Умовні позначення на схемах. Правила безпечної роботи та санітарно-гігієнічні вимоги. Організація робочого місця.</p> <p>Практична робота Технологія плетіння макраме.</p>	<p>Комбінаторика у художньому конструюванні. Симетрія і асиметрія. Ритм. Динамічні й статичні форми. Рівновага. Фактура матеріалу.</p>	<p><i>виконує</i> елементи макраме які вивчаються; <i>читає</i> схеми для плетіння в техніці макраме; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці під час виконання плетіння.</p>	1	
Проектування та виготовлення виробів в техніці макраме. (1 Год)					
5	<p>Визначення завдань з виконання проекту.</p> <p>Практична робота Пошук моделей-аналогів виробів.</p>	<p>Вибір та обґрунтування виробу для проектування та виготовлення. Метод фокальних об'єктів.</p>	<p><i>Виконує</i> міні-маркетингове дослідження; <i>складає</i> план роботи з виготовлення виробу; <i>здійснює</i> пошук подібних виробів та аналізує їх;</p>	1	
6	<p>Створення ескізного малюнку виробу</p> <p>Практична робота Систематизація та аналіз інформації.</p>	<p>Робота з інформаційними джерелами. Визначення зразків для проектування. Виконання ескізного малюнку виробу із зазначенням інформації необхідної для його виготовлення.</p>	<p><i>виконує</i> ескізні малюнки виробу; <i>обґрунтовує</i> модель виробу; <i>добирає</i> необхідні матеріали, інструменти, обладнання;</p>	1	
7	<p>Розроблення схеми для виготовлення виробів в техніці макраме.</p> <p>Практична робота Виготовлення виробу.</p>	<p>Застосування комп'ютерної техніки у сучасних технологічних процесах</p>	<p><i>виконує</i> ескізні малюнки виробу; <i>обґрунтовує</i> модель виробу; <i>добирає</i> необхідні матеріали,</p>	1	

8	Виготовлення виробів в техніці макраме. Практична робота Виготовлення виробу.	Застосування автоматичних приладів на виробництві та в побуті.	<i>виготовляє</i> виріб та оздоблює; <i>контролює</i> якість виробу; <i>виконує</i> ВТО; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці	1	
9	Виготовлення виробів в техніці макраме. Практична робота Виготовлення виробу.		<i>виготовляє</i> виріб та оздоблює; <i>контролює</i> якість виробу; <i>виконує</i> ВТО; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної	1	
10	Виготовлення виробів в техніці макраме. Практична робота Виготовлення виробу.		<i>виготовляє</i> виріб та оздоблює; <i>контролює</i> якість виробу; <i>виконує</i> ВТО; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці	1	
11	Виготовлення виробів в техніці макраме. Практична робота Виготовлення виробу.		<i>виготовляє</i> виріб та оздоблює; <i>контролює</i> якість виробу; <i>виконує</i> ВТО; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці	1	
12	Виготовлення виробів в техніці макраме. Практична робота Виготовлення виробу.		<i>виготовляє</i> виріб та оздоблює; <i>контролює</i> якість виробу; <i>виконує</i> ВТО; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці	1	
13	Виготовлення виробів в техніці макраме. Практична робота Виготовлення виробу.		<i>виготовляє</i> виріб та оздоблює; <i>контролює</i> якість виробу; <i>виконує</i> ВТО; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці	1	

14	Оздоблення виробу. Оцінка якості виробу. Практична робота Оздоблення виробу.		<i>виготовляє виріб та оздоблює; контролює якість виробу; виконує ВТО; організовує робоче місце; дотримується правил безпечної праці</i>	1	
15	Визначення орієнтовної вартості виробу. Практична робота Оздоблення виробу.		<i>виготовляє виріб та оздоблює; контролює якість виробу; виконує ВТО; організовує робоче місце; дотримується правил безпечної праці</i>	1	
Презентація виготовленого виробу. (1 год)					
16	Презентація, самооцінка та оцінювання виробів Практична робота Презентація, самооцінка та оцінювання виробів		<i>Презентує свій виріб; самооцінює виріб.</i>	1	

Варіативний модуль Технологія інтарсії, інкрустації (7-9 клас)

Пояснювальна записка

Зміст модуля передбачає ознайомлення учнів 7-9 класів з одним із видів художньої обробки деревини - інтарсією та інкрустацією. Заняття інтарсією та інкрустацією сприяє розвитку творчих здібностей учнів, їх уяви, фантазії, виховує гарний естетичний смак, почуття прекрасного.

Незважаючи на те, що інтарсія, інкрустація досить поширені в нашому побуті, не всі, хто хотів би займатися цим своєрідним мистецтвом, знають процес її виготовлення, хоч він не дуже складний і не потребує особливих інструментів і матеріалів.

Тому реалізація змісту цієї варіативної частини повинна забезпечити вирішення наступних завдань:

- залучення учнів до традиційних українських промислів, формування необхідних для цього знань і вмінь, навчання учнів поводження з різноманітними засобами праці;
- формування в учнів культури побуту та праці, трудових прийомів і умінь виготовлення виробів в техніці інтарсії та інкрустації;
- розвиток естетичного смаку;
- створення умов для реалізації особистісно-орієнтованого навчання, виховання та розвитку особистості.

Тематичний план

№ з.п.	Назва теми	Кількість годин
1.	Основи технології виконання інтарсії та інкрустації.	4
2.	Проектування та виготовлення виробів.	11
3.	Презентація та оцінка результатів проектної діяльності	1
	Всього	16

Календарно-тематичне планування

№ з.п	Теми уроків і лабораторно - практичних робіт	Зміст базового модуля	Вимоги до рівня підготовки учня	Кількість годин	Дата проведення
Загальні відомості та основи технології художньої обробки деревини технікою інтарсії та інкрустації. (4 год.)					
1	<p>Історичні відомості про художню обробку деревини.</p> <p>Будова деревини. Характеристика порід деревини.</p> <p>Фізичні, механічні і технологічні властивості деревини. Сушіння деревини.</p> <p>Лабораторно-практична робота</p> <p>Матеріали для інкрустації (деревина, шпон, метал, бісер та інші). Вимоги до матеріалу.</p>	<p>Основи біоніки у проектуванні. Виконання моделей і макетів із різних матеріалів (пластилін, папір, картон, текстильний матеріал тощо).</p> <p>Відомості про основні базові технології: механічні, хімічні, біологічні, енергетичні, інформаційні.</p>	<p><i>Називає</i> вироби оздоблені інтарсією та інкрустацією, вимоги до заготовок для обробки;</p> <p><i>характеризує</i> матеріали, які використовуються для художньої обробки інтарсія; породи деревини;</p> <p><i>добирає</i> конструкційні матеріали, інструменти та пристосування для роботи;</p> <p><i>розрізняє</i> техніки інтарсії та інкрустації;</p> <p><i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічні вимоги;</p>	1	
2	<p>Інструменти для виконання інтарсії, інкрустації. Вимоги до якості леза та ручки.</p> <p>Основи композиції, використання симетрії, контрасту.</p> <p>Практична робота</p> <p>Складання простих композицій для виконання інтарсії та інкрустації.</p>	<p>Основні типи креслярських ліній. Розміри на кресленнях.</p> <p>Використання ескізу і креслень деталей виробу.</p> <p>Комбінаторика у художньому конструюванні. Симетрія і асиметрія. Ритм. Динамічні й статичні форми. Рівновага. Фактура матеріалу.</p>	<p><i>дотримується</i> правил безпечної праці</p> <p><i>здійснює</i> розмічання та виконання оздоблення в техніках інтарсія та інкрустація,;</p>	1	
3	<p>Розмічання орнаментальних мотивів Дефекти та способи їх усунення..</p> <p>Практична робота</p> <p>Розмічання орнаментальних мотивів</p>	<p>Виконання ескізного малюнку виробу із зазначенням інформації необхідної для його виготовлення.</p>	<p><i>дотримується</i> правил безпечної праці,</p> <p><i>виявляє</i> та усуває дефекти;</p> <p><i>складає</i> прості композиції;</p>	1	

4	<p>Прозоре опорядження деревини. Лакування і полірування. Правила безпечної роботи та санітарно-гігієнічні вимоги. Організація робочого місця.</p> <p>Практична робота Виконання інтарсії та інкрустації. Опоряджувальні матеріали та способи їх нанесення. Вимоги до якості опорядження</p>	<p>Композиційні матеріали як сучасний вид технологій із створення нових конструкційних матеріалів.</p>	<p><i>дотримується</i> правил безпечної праці, <i>організовує</i> робоче місце. <i>характеризує</i> матеріали, які використовуються для художньої обробки інтарсії; породи деревини;</p>	1	
Проектування та оздоблення виробів технікою інтарсії. Технологічний процес виготовлення мозаїки зі шпону. (11 год)					
5	<p>Постановка проблеми. Визначення завдань для виконання проекту. Робота з інформаційними джерелами. Аналіз та систематизація інформації.</p> <p>Практична робота Розробка ескізних малюнків, композицій. Створення візерунків з геометричних фігур.</p>	<p>Робота з інформаційними джерелами. Визначення зразків для проектування. Вибір та обґрунтування виробу для проектування та виготовлення. Метод фокальних об'єктів.</p>	<p><i>дотримується</i> правил безпечної праці, <i>Складає</i> план роботи з виконання проекту та план проектної діяльності; <i>здійснює</i> пошук інформації та виробів-аналогів, планування раціональної послідовності виконання роботи; <i>аналізує та систематизує</i> інформацію;</p>	1	
6	<p>Техніка роботи в інтарсії, інкрустації: Підготовка поверхні під інтарсію.</p> <p>Практична робота Вибір заготовки. Шліфування поверхні</p>	<p>Застосування комп'ютерної техніки у сучасних технологічних процесах</p>	<p><i>дотримується</i> правил безпечної праці, <i>добирає</i> матеріали, інструменти та пристосування;</p>	1	
7	<p>Вибір тематики малюнка. Використання і стилізація природних форм з дотриманням специфіки інтарсії.</p> <p>Практична робота Перенесення малюнка на поверхню заготовок.</p>	<p>Автоматизація, комп'ютеризація технологічних процесів, застосування промислових роботів.</p>	<p><i>дотримується</i> правил безпечної праці <i>розробляє</i> орнаментальну композицію та ескізний малюнок; <i>визначає</i> спосіб з'єднання деталей між собою та з основою виробу;</p>	1	

8	Виконання інтарсії, інкрустації. Практична робота Виконання інтарсії	Застосування автоматичних приладів на виробництві та в побуті.	<i>дотримується</i> правил безпечної праці, <i>називає</i> види опорядження; <i>добирає</i> шпон за текстурою; <i>здійснює</i> перенесення малюнка на поверхню;	1	
9	Способи набирання. Практична робота Виконання інтарсії		<i>виконує</i> оздоблення інтарсією та (або) інкрустацією;	1	
10	Підбір шпону за текстурою відповідно до ескізу, бісеру по кольору, частинок металу. Практична робота Виконання інтарсії, інкрустації.		<i>виконує</i> оздоблення інтарсією та (або) інкрустацією; <i>користується</i> ріжучим інструментом; <i>контролює</i> розміри, якість роботи; <i>організовує</i> робоче місце під час виконання практичних робіт; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог;	1	
11	Виконання інтарсії, інкрустації. Практична робота Виконання інтарсії, інкрустації.		<i>виконує</i> оздоблення інтарсією та (або) інкрустацією; <i>користується</i> ріжучим інструментом; <i>контролює</i> розміри, якість роботи; <i>організовує</i> робоче місце під час виконання практичних робіт; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог;	1	
12	Виконання інтарсії, інкрустації. Практична робота Виконання інтарсії, інкрустації.		<i>виконує</i> оздоблення інтарсією та (або) інкрустацією; <i>користується</i> ріжучим інструментом; <i>контролює</i> розміри, якість роботи; <i>організовує</i> робоче місце під час виконання практичних робіт; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог;	1	

13	Виконання інтарсії, інкрустації. Практична робота Виконання інтарсії, інкрустації.		<i>виконує</i> оздоблення інтарсією та (або) інкрустацією; <i>користується</i> ріжучим інструментом; <i>контролює</i> розміри, якість роботи; <i>організовує</i> робоче місце під час виконання практичних робіт; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог;	1	
14	Виконання інтарсії, інкрустації. Практична робота Виконання інтарсії, інкрустації.		<i>виконує</i> оздоблення інтарсією та (або) інкрустацією; <i>користується</i> ріжучим інструментом; <i>контролює</i> розміри, якість роботи; <i>організовує</i> робоче місце під час виконання практичних робіт; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог;	1	
15	Опорядження виробу. Контроль якості готового виробу. Догляд за виробом. Практична робота Зачищення готового виробу. Усунення дефектів.		<i>виконує</i> оздоблення інтарсією та (або) інкрустацією; <i>користується</i> ріжучим інструментом; <i>контролює</i> розміри, якість роботи; <i>організовує</i> робоче місце під час виконання практичних робіт; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог;	1	
Презентація та оцінка проектної діяльності.					
16	Захист проекту (за планом).		<i>дотримується</i> правил безпечної праці, <i>розробляє</i> рекламу; <i>обґрунтовує</i> естетичну оцінку виробу, здійснює аналіз допущених помилок.	1	

Варіативний модуль
Технологія виготовлення виробів плетених гачком та в'язаних спицями
(7-9 класи)

Тематичний план

№ з. п.	Назва теми	Кількість годин
1	Основи технології виготовлення виробів плетених гачком	6
2	Проектування та виготовлення виробів плетених гачком	5
3	Презентація виробів плетених гачком	1
4	Основи технології виготовлення виробів в'язаних спицями	8
5	Проектування та виготовлення виробів в'язаних спицями	11
6	Презентація виробів в'язаних спицями	1
	Всього	32

Календарно-тематичне планування

№ з.п	Теми уроків і лабораторно-практичних робіт	Зміст базового модуля	Вимоги до рівня підготовки учня	Кількість годин	Дата проведення
Основи технології виготовлення виробів плетених гачком (6 год.)					
1	Плетіння гачком як вид декоративно-ужиткового мистецтва. Вироби, плетені гачком. Правила безпечної роботи, санітарно-гігієнічні вимоги та організація робочого місця.		<i>Розпізнає і називає</i> вироби, плетені гачком;	1	

2	<p>Матеріали для роботи: природні матеріали та штучного походження (синтетичні).</p> <p>Лабораторно-практична робота. Ознайомлення з матеріалами природного та штучного походження та їх властивостями.</p>	<p>Види конструкційних матеріалів, які застосовуються для проектування і виготовлення виробів. Захист різних конструкційних матеріалів від негативного впливу кліматичних та інших факторів. Догляд за виробами із натуральних матеріалів.</p>	<p><i>розрізняє</i> натуральні та синтетичні матеріали;</p>	1	
3	<p>Інструменти для плетіння. Добір гачків і ниток (пряжі).</p> <p>Практична робота. Прийоми роботи гачком.</p>		<p><i>добирає</i> гачок та нитки (пряжу) для плетіння; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог.</p>	1	
4	<p>Основні елементи плетіння гачком, їх умовні позначення.</p> <p>Практична робота. Плетіння початкової петлі, повітряної петлі, ланцюжка, півстовпчика, стовпчика, стовпчика з накидом.</p>		<p><i>виконує</i> основні елементи плетіння гачком; <i>виготовляє</i> виріб гачком; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог.</p>	1	
5	<p>Схеми для плетіння гачком.</p> <p>Практична робота. Виготовлення нескладного виробу</p>		<p><i>читає</i> схеми для плетіння гачком; <i>виготовляє</i> виріб гачком; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог.</p>	1	
6	<p>Особливості догляду за плетеними виробами із натуральних матеріалів (прання, підкрохмалювання, сушіння, прасування).</p> <p>Практична робота. Догляд за виробом</p>		<p><i>здійснює</i> догляд за в'язаними виробами із натуральних матеріалів; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог.</p>	1	

Проектування та виготовлення виробів плетених гачком (5 год.)					
7	Методи проектування: метод фокальних об'єктів. Робота з інформаційними джерелами. Вибір виробу для виготовлення. Практична робота. Створення ескізного малюнка виробу з інформацією про розміри виробу.	Робота з інформаційними джерелами. Визначення зразків для проектування. Вибір та обґрунтування виробу для проектування та виготовлення. Метод фокальних об'єктів. Основні типи креслярських ліній. Розміри на кресленнях. Використання ескізу і креслень деталей виробу.	<i>Складає</i> план роботи з виконання творчого проекту; <i>визначає</i> виріб для виготовлення; <i>здійснює</i> пошук в інформаційних джерелах виробів, в'язаних гачком; <i>аналізує</i> вироби-аналоги; <i>розробляє</i> критерії плетеного виробу; <i>розробляє</i> ескізний малюнок виробу (з використанням методів проектування (фокальних об'єктів);	1	
8	Добір матеріалів для виготовлення виробу, визначення їх кількості. Добір гачків. Практична робота. Підбір (складання) схеми в'язання.		<i>добирає</i> матеріали та інструменти; <i>обґрунтовує</i> розроблений виріб; <i>планує</i> послідовність операцій з виготовлення виробу;	1	
9	Послідовність виготовлення виробу. Практична робота. Виготовлення виробу		<i>виготовляє та</i> оздоблює виріб; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог;	1	
10	Послідовність виготовлення виробу. Практична робота. Виготовлення виробу		<i>виготовляє та</i> оздоблює виріб; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці,	1	
11	Остаточна обробка виробу. Догляд за виробами. Практична робота. Остаточна обробка виробу та догляд за ним		<i>оцінює</i> готовий виріб; <i>застосовує</i> способи догляду за плетеними виробами; <i>оформляє</i> порт фолію;	1	
Презентація виробів плетених гачком (1 год)					
12	Презентація виробу. Самооцінювання та оцінювання виробів.		<i>оцінює</i> виріб; <i>здійснює</i> самооцінку результатів діяльності	1	

Основи технології виготовлення виробів в'язаних спицями (8 год.)

13	В'язання спицями як вид декоративно-ужиткового мистецтва. Вироби, в'язані спицями (одяг, для оформлення інтер'єру). Правила безпечної праці, організація робочого місця та санітарно-гігієнічні вимоги.		<i>Розпізнає і називає</i> вироби, в'язані спицями;	1	
14	Інструменти і матеріали для в'язання спицями. Практична робота. Добір спиць і пряжі.		<i>добирає</i> спиці та пряжу;	1	
15	Прийоми роботи спицями. Практична робота. Формування прийомів роботи спицями.		<i>виконує</i> основні елементи в'язання спицями; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог.	1	
16	Технологія в'язання спицями. Практична робота. Виконання основних елементів в'язання спицями.		<i>виконує</i> основні елементи в'язання спицями; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог.	1	
17	Умовні позначення петель на схемах. Щільність в'язання по горизонталі й вертикалі. Практична робота. Складання схем для в'язання спицями			1	
18	Розрахунок кількості петель і рядів для в'язання. Практична робота. Виконання розрахунку кількості петель і рядів для в'язання.		<i>розраховує</i> кількість петель і рядів для в'язання;	1	

19	Способи в'язання, схематичне зображення. Рапорт. Знімання мірок (за необхідності). Практична робота. Виготовлення нескладного виробу	Комбінаторика у художньому конструюванні. Симетрія і асиметрія. Ритм. Динамічні й статичні форми. Рівновага. Фактура матеріалу.	<i>виготовляє</i> нескладний виріб; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог.	1	
20	Практична робота. Виготовлення нескладного виробу		<i>виготовляє</i> нескладний виріб; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог.	1	
Проектування та виготовлення виробів в'язаних спицями (11 год.)					
21	Поняття про моду, стиль. Урахування модних тенденцій у процесі проектування. Використання у побуті зв'язаних спицями виробів. Народні традиції в їх оформленні. Практична робота. Пошук інформації та вибір виробу для виготовлення		<i>Характеризує</i> поняття «мода», «стиль»; <i>називає</i> в'язані вироби в побуті; <i>визначає</i> виріб для виготовлення; <i>здійснює</i> пошук в інформаційних джерелах виробів, в'язаних спицями; <i>аналізує</i> вироби;	1	
22	Нерівномірне збільшення і зменшення ширини в'язаного полотна. Практична робота. Створення ескізу в'язаного виробу		<i>розробляє</i> конструкцію виробу (з збільшенням і зменшенням полотна) ; <i>розробляє</i> ескізний малюнок виробу (з використанням методів проектування (фокальних об'єктів));	1	
23	Використання розрахунків для в'язання. Практична робота. Складання плану роботи з виготовлення виробу		<i>складає</i> план роботи з виготовлення виробу;	1	

24	Добір спиць, матеріалів для виготовлення виробу, визначення їх кількості. Практична робота. Підбір інструментів та матеріалів		<i>добирає</i> матеріали, інструменти;	1	
25	Послідовність виготовлення виробу. Практична робота. Виготовлення власного виробу		<i>виготовляє та оздоблює</i> виріб; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог.	1	
26	Виготовлення виробу. Практична робота. Виготовлення власного виробу		<i>виготовляє та оздоблює</i> виріб <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог.	1	
27	Виготовлення виробу. Практична робота. Виготовлення власного виробу		<i>виготовляє та оздоблює</i> виріб <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог.	1	
28	Виготовлення виробу. Практична робота. Виготовлення власного виробу		<i>виготовляє та оздоблює</i> виріб <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог.	1	
29	Остаточна обробка виробу. Практична робота. Остаточна обробка виробу		<i>виготовляє та оздоблює</i> виріб <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог.	1	

30	Остаточна обробка виробу. Практична робота. Остаточна обробка виробу		<i>виготовляє та оздоблює виріб організовує робоче місце; дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог.</i>	1	
31	Догляд за в'язаними виробами із різних матеріалів. Практична робота. Догляд за в'язаними виробами		<i>оформлює попортфолію;</i>	1	
Презентація виробів в'язаних спицями (1 год.)					
32	Захист проекту. Оцінювання результатів проектної діяльності.		<i>презентує виготовлений виріб; здійснює самооцінку результатів діяльності.</i>	1	

Підсумковий проект
Проектування та виготовлення комплексного виробу
(9 клас)

Тематичний план

№ з. п.	Назва теми	Кількість годин
1	Проектування та виготовлення комплексного виробу	15
2	Презентація результатів проектної діяльності	1
	Всього	16

Календарно-тематичне планування.

№ з. п.	Теми уроків та лабораторно-практичні роботи.	Зміст базового модуля	Вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів	К-сть год.	Дата проведення
Проектування та виготовлення комплексного виробу (15 год.)					
1	Основи біоніки у проектуванні. Значення моделей і макетів у проектуванні. Матеріали, які використовуються у макетуванні (папір, пластилін, картон, текстильний матеріал). Практична робота. Виконання моделей і макетів із різних матеріалів (пластилін, папір, картон, текстильний матеріал тощо).	Проектування виробів Основи біоніки у проектуванні. Виконання моделей і макетів із різних матеріалів (пластилін, папір, картон, текстильний матеріал тощо).	<i>Називає</i> і використовує у роботі над проектом основні елементи біоніки;	1	
2	Композиційні матеріали як сучасний вид технологій із створення нових конструкційних матеріалів. Лабораторно-практична робота. Ознайомлення з композиційними матеріалами та їх властивостями	Конструкційні матеріали Композиційні матеріали як сучасний вид технологій із створення нових конструкційних матеріалів.	<i>характеризує</i> особливості композиційних матеріалів, способи їх одержання;	1	

3	<p>Автоматизація, комп'ютеризація технологічних процесів, застосування промислових роботів. Застосування автоматичних приладів на виробництві та в побуті.</p> <p>Лабораторно-практична робота. Ознайомлення із застосуванням автоматичних приладів на виробництві та в побуті.</p>	<p>Основи техніки і технологій</p> <p>Автоматизація, комп'ютеризація технологічних процесів, застосування промислових роботів. Застосування автоматичних приладів на виробництві та в побуті.</p>	<p><i>пояснює</i> сутність процесу автоматизації сучасного технологічного процесу; <i>наводить</i> приклади застосування автоматичних приладів на виробництві та в побуті;</p>	1	
4	<p>Визначення завдань з виконання проекту. Міні маркетингові дослідження.</p> <p>Практична робота. Пошук та аналіз інформації.</p>	<p>Застосування комп'ютерної техніки у сучасних технологічних процесах</p>	<p><i>характеризує</i> застосування комп'ютерної техніки у сучасних технологічних процесах; <i>виконує</i> міні маркетингові дослідження; <i>здійснює</i> пошук та аналіз інформації,</p>	1	
5	<p>Конструкційні матеріали: тканина, пряжа, шнур, нитки, деревина, метал, пластмаса, шкіра, глина, камінь тощо, можливе їх поєднання. Добір інструментів, обладнання, пристосувань.</p> <p>Практична робота. Вибір конструкційних матеріалів. Організація робочого місця</p>	<p>Конструкційні матеріали</p>	<p><i>добирає</i> конструкційні матеріали, інструменти, обладнання, пристосування;</p>	1	
6	<p>Художнє проектування. Ескізний малюнок проектного виробу..</p> <p>Практична робота. Розроблення необхідних документів для виготовлення виробу</p>		<p><i>складає</i> план роботи з виконання проекту, план проектної діяльності (з визначенням термінів на кожний етап проектування); <i>визначає</i> виріб для проектування; <i>розробляє</i> ескізний малюнок виробу з використанням елементів біоніки;</p>	1	

7	Виготовлення та оздоблення виробу. Практична робота. Розмічання спроектованого виробу. Організація робочого місця		<i>виготовляє та оздоблює виріб; організовує робоче місце; дотримується правил безпечної праці, санітарно- гігієнічних вимог</i>	1	
8	Виготовлення та оздоблення виробу. Практична робота. Виготовлення деталей спроектованого виробу.		<i>виготовляє та оздоблює виріб; організовує робоче місце; дотримується правил безпечної праці, санітарно- гігієнічних вимог</i>	1	
9	Виготовлення та оздоблення виробу. Практична робота. Виготовлення деталей спроектованого виробу.		<i>виготовляє та оздоблює виріб; організовує робоче місце; дотримується правил безпечної праці, санітарно- гігієнічних вимог</i>	1	
10	Виготовлення та оздоблення виробу. Практична робота. Виготовлення деталей спроектованого виробу		<i>виготовляє та оздоблює виріб; організовує робоче місце; дотримується правил безпечної праці, санітарно- гігієнічних вимог</i>	1	
11	Виготовлення та оздоблення виробу. Практична робота. З'єднання деталей спроектованого виробу.		<i>виготовляє та оздоблює виріб; організовує робоче місце; дотримується правил безпечної праці, санітарно- гігієнічних вимог</i>	1	
12	Виготовлення та оздоблення виробу. Практична робота. Підготовка виробу до оздоблення.		<i>виготовляє та оздоблює виріб; організовує робоче місце; дотримується правил безпечної праці, санітарно- гігієнічних вимог</i>	1	

13	Виготовлення та оздоблення виробу. Практична робота. Оздоблення спроектованого виробу.		<i>виготовляє та оздоблює виріб; організовує робоче місце; дотримується правил безпечної праці, санітарно- гігієнічних вимог</i>	1	
14	Розроблення реклами. Практична робота. Розроблення реклами спроектованого виробу.		<i>розробляє необхідні документи для виготовлення виробу; рекламу;</i>	1	
15	Елементарні економічні обґрунтування проекту. Лабораторно-практична робота. Економічне обґрунтування виробу		<i>виконує елементарні економічні розрахунки; оформлює портфолію;</i>	1	
Презентація результатів проектної діяльності (1 год.)					
16	Захист проекту. Оцінювання результатів проектної діяльності Самооцінювання та оцінювання виробів.		<i>захищає проект; здійснює аналіз допущених недоліків; оцінює результати проектної діяльності.</i>	1	

Варіативний модуль
Технологія виготовлення швейних виробів
(машинним способом)
(7-9 класи)

Тематичний план

№ з. п.	Назва теми	Кількість годин
1	Проектування та виготовлення швейних виробів (машинним способом)	15
2	Презентація результатів проектної діяльності	1
	Всього	16

Календарно-тематичне планування.

№ з. п.	Теми уроків та лабораторно-практичні роботи.	Зміст базового модуля	Вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів	К-сть год.	Дата проведення
Проектування та виготовлення швейних виробів (машинним способом) (15 год.)					
1	Методи проектування: комбінаторика. Симетрія і асиметрія. Практична робота. Виконання моделей і макетів із різних матеріалів.	Комбінаторика у художньому конструюванні. Симетрія і асиметрія.	<i>Використовує</i> елементи комбінаторики в конструюванні виробу;	1	
2	Ритм. Динамічні і статичні форми. Рівновага. Фактура матеріалу. Практична робота. Виконання моделей і макетів із різних матеріалів.	Ритм. Динамічні й статичні форми. Рівновага. Фактура матеріалу.	<i>розуміє і пояснює</i> на прикладі проєктованого виробу симетрію та асиметрію;	1	

3	<p>Конструкційні матеріали та їх вибір. Матеріали хімічного походження (штучні, синтетичні). Їх переваги і недоліки у порівнянні із натуральними матеріалами..</p> <p>Лабораторно-практична робота. Характеристика переваг і недоліків штучних матеріалів.</p>	<p>Матеріали хімічного походження (штучні, синтетичні). Їх переваги і недоліки у порівнянні із натуральними матеріалами.</p>	<p><i>називає</i> матеріали хімічного походження; <i>характеризує</i> переваги і недоліки штучних матеріалів у порівнянні із натуральними;</p>	1	
4	<p>Способи отримання штучних і синтетичних матеріалів. Їх вплив на здоров'я людини і навколишнє середовище.</p> <p>Лабораторно-практична робота. Ознайомлення з конструкційними матеріалами та їх властивостями</p>	<p>Способи отримання штучних і синтетичних матеріалів. Їх вплив на здоров'я людини і навколишнє середовище.</p>	<p><i>пояснює</i> способи одержання штучних матеріалів, їх вплив на здоров'я людини та навколишнє середовище;</p>	1	
5	<p>Відомості про основні базові технології (хімічні, механічні, біологічні, енергетичні, інформаційні).</p> <p>Види поясних виробів. Художнє конструювання.</p> <p>Практична робота. Пошук аналогів швейних виробів.</p>	<p>Відомості про основні базові технології: механічні, хімічні, біологічні, енергетичні, інформаційні.</p>	<p><i>називає</i> основні базові технології, які будуть використані під час виготовлення виробу; <i>називає</i> поясні вироби; <i>складає</i> план роботи з виготовлення виробу; <i>здійснює</i> пошук подібних виробів та <i>аналізує</i> їх; <i>використовує</i> елементи комбінаторики в конструювання виробу;</p>	1	
6	<p>Основні типи креслярських ліній. Розміри на кресленнях..</p> <p>Практична робота. Виконання ескізного малюнка поясного виробу.</p>	<p>Основні типи креслярських ліній. Розміри на кресленнях.</p>	<p><i>виконує</i> ескізний малюнок поясного виробу;</p>	1	

7	<p>Моделювання. Побудова креслення виробу.</p> <p>Практична робота.</p> <p>Побудова креслення виробу.</p>	<p>Виконання ескізного малюнку виробу із зазначенням інформації необхідної для його виготовлення.</p>	<p><i>обґрунтовує</i> модель поясного виробу;</p> <p><i>будує</i> креслення виробу;</p> <p><i>виконує</i> нескладне моделювання;</p>	1	
8	<p>Виготовлення викрійки (лекала) виробу.</p> <p>Практична робота.</p> <p>Виготовлення викрійки (лекала) виробу.</p>	<p>Виконання ескізного малюнку виробу із зазначенням інформації необхідної для його виготовлення.</p>	<p><i>обґрунтовує</i> модель поясного виробу;</p> <p><i>будує</i> креслення виробу;</p> <p><i>виконує</i> нескладне моделювання;</p>	1	
9	<p>Розрахунок кількості тканини.</p> <p>Практична робота.</p> <p>Розрахунок кількості тканини.</p>		<p><i>розраховує</i> кількість тканини для виробу;</p> <p><i>добирає</i> необхідні матеріали, інструменти, обладнання;</p>	1	
10	<p>Розкрій виробу. Організація робочого місця. Правила безпечної праці, санітарно-гігієнічні вимоги.</p> <p>Практична робота.</p> <p>Розкрій виробу</p>		<p><i>виготовляє</i> викрійку (лекало);</p> <p><i>розкроює</i> виріб;</p>	1	
11	<p>Будова швейної машини. Типові та спеціальні деталі. Види з'єднань деталей: рухомі й нерухомі, рознімні й не рознімні.</p> <p>Організація робочого місця. Правила безпечної праці, санітарно-гігієнічні вимоги.</p> <p>Практична робота.</p> <p>Ознайомлення з будовою швейної машини.</p>	<p>Типові та спеціальні деталі. Види з'єднань деталей: рухомі й нерухомі, рознімні й не рознімні.</p>	<p><i>характеризує</i> будову швейної машини;</p> <p><i>розрізняє</i> типові та спеціальні деталі, види з'єднань;</p>	1	

12	Виконання швів: упідгин з відкритим та закритим зрізом, зшивний. Практична робота. Виконання швів машинним способом		<i>виконує</i> машинні шви;	1	
13	Технологія пошиття виробу. Практична робота. Пошиття виробу.	Захист різних конструкційних матеріалів від негативного впливу кліматичних та інших факторів.	<i>виготовляє</i> та <i>оздоблює</i> виріб; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог;	1	
14	Оздоблення. Остаточна обробка виробу. Практична робота. Оздоблення виробу.		<i>виготовляє</i> та <i>оздоблює</i> виріб; <i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог;	1	
15	Волого-теплова обробка. Практична робота. Прасування виробу. Оформлення порт фолію.	Догляд за виробами із натуральних матеріалів.	<i>оформлює</i> портфолію.	1	
Презентація результатів проектної діяльності (1 год.)					
16	Захист проекту. Оцінювання результатів проектної діяльності Самооцінювання та оцінювання виробів.		<i>Презентує</i> свій виріб; <i>оцінює</i> виріб; <i>здійснює</i> самооцінку результатів діяльності <i>оцінює</i> результати проектної діяльності.	1	

Варіативний модуль
Технологія вирощування рослин та догляд за ними
(7-9 клас)

Пояснювальна записка

Зміст модуля передбачає ознайомлення учнів 7-9 класів з технологією вирощування лікарських рослин та декоративних кущів, догляду за ними. В програмі пропонується не тільки вивчення вирощування та догляду за лікарським рослинами, а й можливість їх використання як квітів під час озеленення території. Це може бути територія пришкольня, присадибна, біля місцевих пам'ятників, парк, сквер, дитячий садок тощо.

Вивчати з учнями технологію вирощування та догляду за рослинами треба з вираховуванням національних та регіональних особливостей.

У розділі «Проектування і вирощування квітів» учні мають можливість розробити варіанти озеленення визначеної території (за вибором учителя та учнів). Змінюючи порядок вивчення тем, такий проект може мати практичне застосування.

Під час виконання робіт необхідно приділяти увагу правилам безпечної праці, організації робочого місця та санітарно-гігієнічним вимогам під час виконання робіт із ґрунтом, саджанцями, лікарськими рослинами.

Тематичний план

№ з. п.	Назва теми	Кількість годин
1	Основи технології вирощування рослин та догляду за ними.	11
2	Проектування, вирощування лікарських рослин та декоративних кущів	4
3	Презентація виконаних проектів	1
	Всього	16

Календарно-тематичне планування.

№ з.п	Теми уроків і лабораторно-практичних робіт	Зміст базового модуля	Вимоги до рівня підготовки учня	Кількість годин	Дата проведення
Основи технології вирощування рослин та догляду за ними. (11 год.)					
1	Лікарські рослини у народній медицині, їх значення. Види лікарських рослин (нагідки, ехінацея, наперстянка, ромашка лікарська, звіробій, череда, живокість, чорнобривці, меліса, м'ята). Лабораторно-практична робота. Ознайомлення з лікарськими рослинами своєї місцевості		<i>Характеризує</i> значення лікарських рослин; рослини свого регіону;	1	

2	<p>Біологічні ознаки лікарських рослин. Характеристика лікарських рослин за терміном цвітіння, висотою, розміром та кольором квітів.</p> <p>Практична робота. Розпізнавання лікарських рослин за біологічними ознаками;</p>		<p><i>порівнює</i> різні види лікарських рослин; <i>розпізнає</i> лікарські рослини за біологічними ознаками;</p>	1	
3	<p>Умови вирощування лікарських рослин. Ґрунти.</p> <p>Практична робота. Підбір рослин з урахуванням умов вирощування. Догляд за посівами</p>		<p><i>добирає</i> рослини з урахуванням умов вирощування; <i>добирає</i> інвентар для догляду за лікарськими рослинами <i>висіває і доглядає</i> за посівами;</p>	1	
4	<p>Інвентар для заготівлі рослин. Терміни заготівлі, способи зберігання. Отруйні квіткові рослини.</p> <p>Практична робота. Заготівля лікарських рослин</p>		<p><i>дотримується</i> правил збирання садильного матеріалу лікарських рослин, санітарно-гігієнічних вимог та правил безпечної праці; <i>збирає</i> садильний матеріал;</p>	1	
5	<p>Місце декоративних кущових рослин в озелененні території. Їх естетична і захисна роль. Загальна характеристика традиційних українських декоративних кущів (калина, бузок, жасмин).</p> <p>Практична робота. Спостерігає за ростом кущів</p>		<p><i>спостерігає</i> за ростом кущів;</p>	1	

6	<p>Загальна характеристика ґрунтів, які використовують для кущових декоративних рослин. Способи розмноження, садіння, догляд за ростом кущів.</p> <p>Практична робота. Висаджування та догляд за декоративними кущами місцевості</p>		<p><i>висаджує та доглядає</i> декоративні кущі; <i>виконує</i> фігурне обрізання кущів;</p>	1	
7	<p>Ознайомлення з основними шкідниками і хворобами рослин та методами боротьби з ними. Переваги біологічних методів. Способи екологічно чистих методів боротьби зі шкідниками і хворобами рослин.</p> <p>Практична робота. Захист від шкідників і хвороб.</p>		<p>засоби боротьби з поширеними у регіоні хворобами лікарських рослин (квітів) шкідниками;</p>	1	
8	<p>Поняття про зв'язок виробничої діяльності людини з навколишнім природним середовищем. Екологічна ситуація в Україні та в світі в цілому у зв'язку зі стрімким науково-технічним прогресом.</p> <p>Практична робота. Ознайомлення з екологічною ситуацією в Україні шляхом опрацювання інформаційних джерел</p>		<p><i>характеризує</i> екологічну ситуацію в Україні та в світі;</p>	1	

9	<p>Характеристика можливих джерел забруднення навколишнього середовища від сільськогосподарського виробництва. Шляхи охорони ґрунту від вітрової і водяної ерозії, руйнівної дії тракторів та машинно-тракторних агрегатів.</p> <p>Практична робота. Визначення шляхів охорони ґрунтів від ерозії</p>		<p><i>називає</i> можливі джерела забруднення навколишнього середовища; <i>визначає</i> шляхи охорони ґрунту від ерозії;</p>	1	
10	<p>Засоби запобігання забруднення великих водойм, повітря, знищення рослинного і тваринного світу в природі.</p> <p>Практична робота. Ефективність запобігання забруднення навколишнього середовища</p>		<p><i>порівнює</i> засоби запобігання забруднення, визначає їх ефективність;</p>	1	
11	<p>Поняття про екологічно чисті технології у сільському господарстві, перспективи їх розвитку в Україні, екологічно чисті види енергії, замкнуті, безвідходні цикли виробництва продукції рослинництва і тваринництва</p> <p>Практична робота. Ознайомлення з екологічно чистими технологіями у сільському господарстві</p>		<p><i>називає</i> екологічно чисті види енергії.</p>	1	

Проектування, вирощування лікарських рослин та декоративних кущів (4 год)

12	<p>Визначення завдань проекту. Використання лікарських рослин у поєднанні із декоративними кущами для озеленення території (школи, дитячого садка, парку, присадибної ділянки тощо). Практична робота. Складання плану роботи з виконання проекту</p>		<p><i>Складає</i> план роботи з виконання проекту; <i>визначає</i> територію для озеленення;</p>	1	
13	<p>Пошук інформації про лікарські рослини, які можна використати для озеленення території та декоративні кущі. Практична робота. Створення ескізного малюнка розташування квітів та кущів на території для озеленення.</p>		<p><i>здійснює</i> пошук інформації, необхідної для виконання проекту; <i>аналізує</i> зібраний матеріал; <i>добирає</i> види лікарських рослин та декоративних кущів для проектування з урахуванням призначення, кліматичних умов, термінів цвітіння, традицій; виду ґрунту; <i>розробляє</i> ескізний малюнок озеленення визначеної території з поєднанням лікарських рослин (квітів) та декоративних кущів ;</p>	1	
14	<p>Врахування призначення рослин, кліматичних умов, видів ґрунтів, регіональних традицій, терміну цвітіння квітів, впливу на навколишнє середовище. Практична робота. Робота над проєтом</p>		<p><i>добирає</i> інвентар для садіння та вирощування рослин; засоби догляду за рослинами, <i>планує</i> організацію робочого місця, дотримання, правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог;</p>	1	

15	Визначення орієнтовної вартості проекту. Практична робота. Оформлення портфолію		<i>обраховує</i> орієнтовну вартість проекту; <i>оформлює</i> порт фолію;	1	
Презентація виконаних проектів (1 год)					
16	Захист проекту. Умови практичного втілення проекту. Самооцінювання та оцінювання результатів проектної діяльності.		<i>аналізує</i> переваги, недоліки проекту, умови практичного втілення проекту; <i>само оцінює</i> результати проектної діяльності.	1	

Варіативний модуль
Технологія мозаїки по дереву (маркетрі)
(7-9 клас)

Пояснювальна записка

Зміст модуля передбачає ознайомлення учнів 7-9 класів з технологією мозаїки по дереву (маркетрі).

Виконуючи мозаїку можна створювати як прості орнаментовані оздоблення для меблів та інших дерев'яних виробів, так і складні тематичні композиції для прикрашання інтер'єрів. Завдяки різноманітності текстури і кольору деревини при застосуванні одного і того самого малюнка набору кожний виріб має досить оригінальний вигляд.

Хоча техніка маркетрі проста і не потребує використання складного інструменту, під час виконання робіт необхідно приділити увагу правилам безпечної праці, організації робочого місця та санітарно-гігієнічним вимогам.

Реалізація модуля має бути виконана у формі проекту. А це обґрунтована, спланована і усвідомлена діяльність, спрямована на формування в учнів певної системи творчо-інтелектуальних і предметно-перетворювальних знань і вмінь.

Тематичний план

№ з. п.	Назва теми	Кількість годин
1	Основи технології мозаїки по дереву.	4
2	Проектування і виготовлення виробів.	11
3	Презентація та оцінка результатів проектної діяльності	1
	Всього	16

Календарно-тематичне планування

№ з.п	Теми уроків і лабораторно-практичних робіт	Зміст базового модуля	Вимоги до рівня підготовки учня	Кількість годин	Дата проведення
Основи технології мозаїки по дереву. (4 год.)					
1	Відомості про виникнення і поширення техніки маркетрі Місце та роль техніки маркетрі в оздобленні виробів, виготовлених із деревини. Практична робота. Ознайомлення із зразками виробів.		<i>Називає</i> види мозаїки по дереву, особливості техніки маркетрі; <i>виявляє</i> знання про виникнення і поширення маркетрі; <i>називає</i> етапи виготовлення мозаїки по дереву; <i>розрізняє</i> прийоми виконання маркетрі;	1	

2	Конструкційні матеріали та вимоги до них. Практична робота. добір матеріалів та інструментів;		<i>добирає</i> матеріали і інструменти;	1	
3	Основи композиції. Складання простих композицій. Практична робота. Складання композиції виробу		<i>складає</i> прості композиції;	1	
4	Технологія виготовлення елементів мозаїки. Правила безпечної праці та санітарно-гігієнічні вимоги. Організація робочого місця. Практична робота. Тренувальні вправи зі шпоном.		<i>організовує</i> робоче місце; <i>дотримується</i> правил безпечної праці та санітарно-гігієнічних вимог.	1	
Проектування і виготовлення виробів. (10 год)					
5	Постановка проблеми. Визначення завдань для виконання проекту. Практична робота. Пошук виробів-аналогів майбутнього виробу		<i>здійснює</i> пошук виробів-аналогів та зображень для створення мозаїки;	1	
6	Робота з інформаційними джерелами. Практична робота. Аналіз та систематизація інформації.		<i>аналізує</i> та систематизує інформацію;	1	

7	Розробка ескізних малюнків та орнаментальних композицій. Практична робота. Розробка ескізу виробу		<i>створює</i> ескіз виробу;	1	
8	Практична робота. Виготовлення мозаїчного набору.		<i>виготовляє</i> мозаїчний набір;	1	
9	Практична робота. Підготовка поверхні		<i>організовує</i> робоче місце під час виконання роботи; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог.	1	
10	Вибір тематики малюнка. Практична робота. Створення композиції.		<i>створює</i> композицію для мозаїки;	1	
11	Практична робота. Перенесення композиції на поверхню заготовок.		<i>організовує</i> робоче місце під час виконання роботи; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог.	1	
12	Практична робота. Оздоблення виробу мозаїкою.		<i>організовує</i> робоче місце під час виконання роботи; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог.	1	
13	Практична робота. Оздоблення виробу мозаїкою.		<i>організовує</i> робоче місце під час виконання роботи; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог.	1	
14	Практична робота. Опорядження виробу.		<i>організовує</i> робоче місце під час виконання роботи; <i>дотримується</i> правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог.	1	

15	Практична робота. Контроль якості готового виробу. Економічне обґрунтування виробу.		<i>визначає</i> собівартість виробу; <i>розробляє</i> рекламу; <i>обґрунтовує</i> естетичну оцінку виробу, здійснює аналіз допущених помилок.	1	
Презентація та оцінка результатів проектної діяльності (1 год)					
16	Захист проекту (за планом).		<i>Захищає</i> проект; здійснює оцінку виготовленого виробу і процесу праці за загальними естетичними та функціональними показниками.	1	